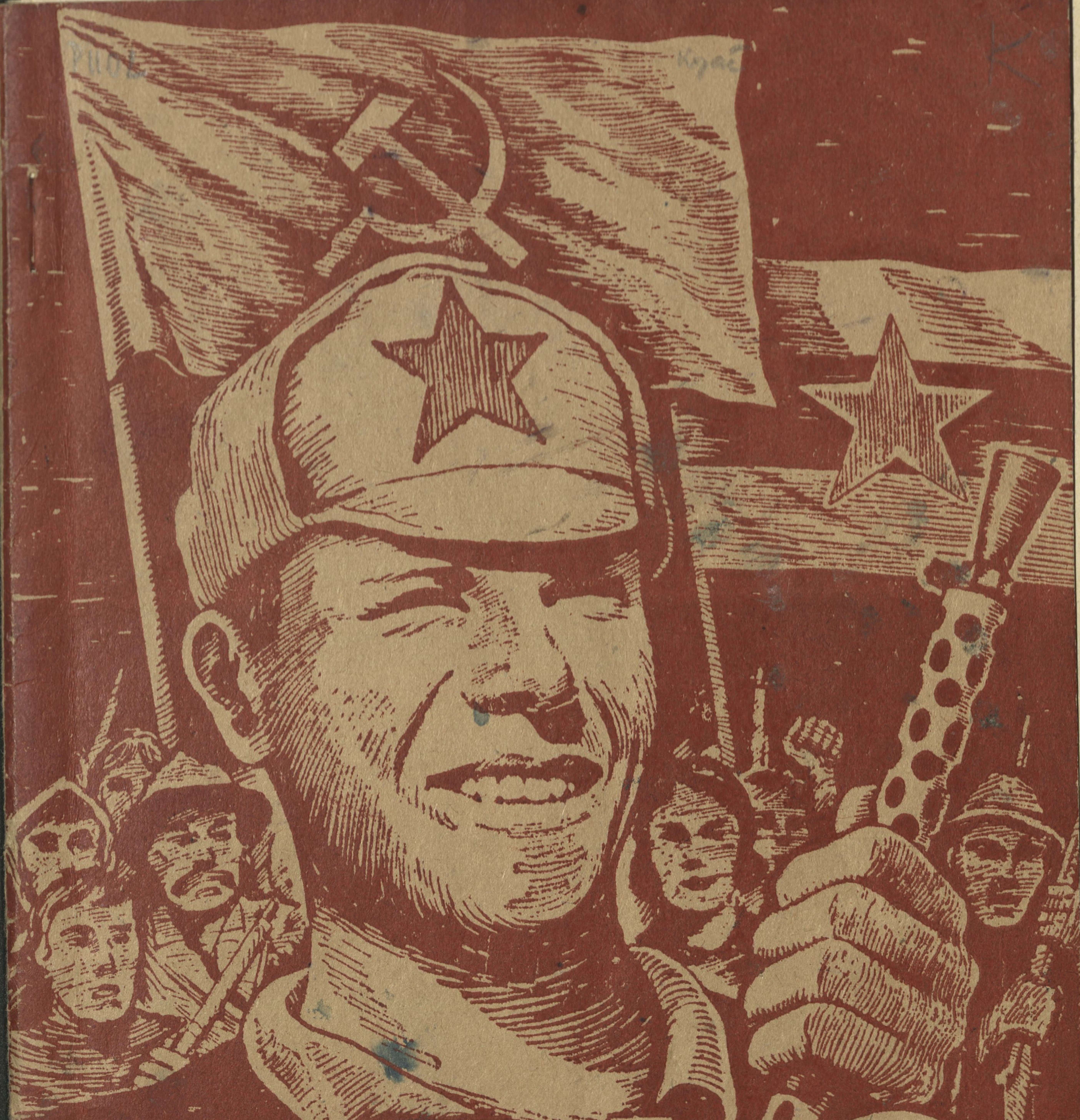

DELO

ORGAN CENTRALNEGA ODBORA
KOMUNISTIČNE PARTIJE SLOVENIJE

PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

D E L O

ORGAN CENTRALNEGA KOMITETA
KOMUNISTIČNE PARTIJE SLOVENIJE

November 1942.

Štev. 5.

Slovenskemu narodu!

Delavcem, kmetom in delovni inteligenci Slovenije!

Dne 7. novembra je poteklo 25 let, kar je Velika Oktoberska Socialistična Revolucija pod vodstvom boljševiške Partije Lenina-Stalina strmoglavila v Rusiji nasilniški in izkoriščevalski režim ter sistem starega sveta in odprla na šestini zemeljske oble vrata v novo dobo, v dobo družbe, ki ne pozna izkoriščanja človeka po človeku, odnosov med narodi ki ne poznajo zatiranja naroda po narodu, socialistične demokracije, ki je najpristnejša in najgloblja demokracija v človeški zgodovini.

Letošnji sedmo-novemberski praznik simbolično združuje četrstoletni obstoj najnaprednejše družbene in državne tvorbe s poudarkom odločilne borbe, ki jo bijeta Sovjetska Zveza in njena z legendarnim junaštvom prežeta Rdeča Delavsko-kmečka Armada za svobodo sovjetskih narodov, za svobodo slovanskih narodov, za svobodo vseh zatiranih narodov, za svobodo, demokracijo, kulturo in srečno bodočnost — človeštva.

Borba, ki jo bije proti fašističnemu imperializmu Sovjetska Zveza pod vodstvom slavne boljševiške Partije in genialnega stratega narodnega ter človečanskega osvobodilnega boja, vodjo narodov in preizkušenega stavbenika socialistične družbe, tovariša Stalina, je hkrati borba za osvoboditev, združitev in samoodločbo slovenskega naroda, za osvoboditev in srečno bodočnost ljudskih množic Slovenije.

Sovjetski Zvezi in njeni Rdeči Delavsko-kmečki Armadi se mora danes slovenski narod zahvaliti, da je mogoč njegov uspešni osvobodilni boj.

Sovjetski Zvezi se mora danes slovenski narod zahvaliti, da je doseglo njegovo osvobodilno gibanje — njegova Osvobodilna fronta — mednarodno priznanje.

V Sovjetski Zvezi in njeni Rdeči Delavsko-kmečki Armadi zremo Slovenci jamstvo, da bo naša lastna osvobodilna borba žela končni zmago-slavni uspeh.

V Sovjetski Zvezi in njeni Rdeči Delavsko-kmečki Armadi zremo delavci, kmetje in delovni intelektualci Slovenije jamstvo, da bodo po tej vojni tudi na naših tleh izpodrezane korenine narodnega in socialnega zatiranja, korenine imperialističnih vojn, zaslužjenja malih narodov, trganja in razdeljevanje njihove zemlje.

Slovenci! Delavci, kmetje in delovna inteligenca Slovenije!

Letošnji sedmi november je bil borbeni dan nove mobilizacije vseh sovjetskih sil za odločilne udarce proti Hitlerjevim in Mussolinijevim razbojniškim tolпам. Sedmi november, praznik naših sovjetskih bratov, je hkrati naš praznik in mora postati tudi **naš** borbeni dan, dan **naše** mobilizacije za zmago slovenskega naroda in njegove OF.

V boj za enotnost slovenskih ljudskih množic!

V boj proti državljanski vojni, njenim organizatorjem in podpih-valcem!

V boj za utrditev in razširitev Osvobodilne fronte slovenskega naroda!

Partizani, komandirji, komandanti in politkomisarji! Zadajajte uničujoče udarce okupatorjem in njihovim pomočnikom, bratomorilskim belogardističnim tolпам!

Živela Velika Oktoberska Socialistična Revolucija, ki je odprla vsemu človeštvu pot v srečno bodočnost!

Živela Sovjetska Zveza, zaščitnik malih narodov, voditelj osvobodilne borbe zatiranih narodov vsega sveta!

Živela slavna boljševiška Partija Lenina - Stalina!

Živel tovariš Stalin, genialni vodja osvobodilne borbe vsega naprednega človeštva proti silam fašizma in reakcije!

Centralni komitet
Komunistične Partije Slovenije.

Velika Oktoberska Socialistična Revolucija mejnik v zgodovini človeštva

Ko so v februarju-marcu 1917. leta široke množice delovnega ljudstva v Rusiji strmoglavile carja kot glavnega predstavnika osovražene veleposestniško-kapitalistične oblasti, so se bile za uresničenje svojih najglobljih teženj: proti krvavi imperialistični vojni in za pravičen mir, za razlastitev veleposestnikov in razdelitev njihove zemlje med kmete, za delavsko kontrolo nad produkcijo, za nacionalno enakopravnost vseh narodov Rusije in za demokratične svoboščine njenih državljanov.

Toda po strmoglavljenju carja so prišle v Rusiji na oblast buržuazne stranke in stranke buržuaznih prirepnikov, tako imenovanih socialistov-revolucionarjev (eserov) in menjševikov, ki so ljudstvu **vse obljubljale**, ki pa njegovih zahtev niso niti znale, **še manj pa hotele** uresničiti. Te stranke so hotele vojno „do zmagovitega konca“, čeprav je ljudstvo vedelo, da se v tej vojni ne vojskuje za svojo svobodo in neodvisnost, marveč za zmago mednarodne imperialistične klike in za utrditev veleposestniško-kapitalistične oblasti v Rusiji. Stranke buržuazije in njenih prirepnikov so vprašanje razlastitve odlagale v nedogled, med tem pa pod vlado Kerenskega organizirale protirevolucionarno vstajo carističnega generala Kornilova, ki je hotel v krvi zadušiti revolucijo, razgnati sovjete delavskih odposlancev in oklicati vojaško diktaturo kot uvod v upostavitev carja. Namesto, da bi zatiranim narodom Rusije priznali pravico do samoodločbe, so Kerenski in njegovi „socialistični“ ministri nadaljevali staro carsko unitaristično politiko „enotne in nedeljive Rusije“, politiko nasilne rusifikacije in nacionalnega zatiranja neruskih narodov. Namesto demokratičnih svoboščin so eserovski in menjševiški lakaji buržuazije pričeli neusmiljeno preganjati stranko revolucionarnega proletariata, stranko boljševikov kot **edino** stranko, ki je terjala takojšnje uresničenje ljudskih zahtev.

Izdajalska politika, ki jo je buržuazija s svojimi „socialističnimi“ oprodami vred vodila nasproti delovnemu ljudstvu Rusije, je bila na las enaka izdajstvu, ki ga je reakcija s svojimi opričniki izvršila kmalu nato tudi v Jugoslaviji in v drugih državah, v katerih je po prvi svetovni vojni mogočno zaplamtela ljudska borba za svobodo, zemljo, demokracijo in nacionalno enakopravnost.

Toda, česar delovno ljudstvo Zapada ni imelo, to je imelo delovno ljudstvo Rusije: imelo je železno, v bojih prekaljeno stranko revolucionarnega proletariata, ki se je **znala in hotela** boriti za dokončno uresničenje ljudskih teženj. Okrog te stranke, okrog herojske Partije boljševikov in njenega voditelja Lenina, so se začele zbirati delovne množice Rusije, ki so v nekaj mesecih do kraja sprevidele, da od eserov in menjševikov nimajo pričakovati drugega kot obljube in prazne fraze.

Boljševiki so — naslonjeni na ogromno večino delovnega ljudstva Rusije, zastopano v sovjetih delavskih, vojaških in kmečkih odposlancev — strmoglavili začasno vlado Kerenskega ter 7. novembra 1917. leta (po starem koledarju 25. oktobra) upostavili sovjetsko oblast. **V Rusiji je zmagala Velika Oktoberska Socialistična Revolucija.**

Sovjetska oblast je prvi dan svojega obstoja dokazala, da ne bo ostala pri praznih obljubah, marveč bo zahteve, v katerih imenu je zmagala nad začasno buržuazno vlado, v celoti izpolnila. V noči od 7. na 8. november sta bila izdana **dekret o miru**, ki je pozval vse vojskujoče se države k takojšnji sklenitvi pravičnega miru brez aneksij in kontribucij, ter **dekret o zemlji**, s katerim je bila veleposestniška zemlja razlaščena in izročena kmetom. Z „Deklaracijo pravic narodov Rusije“ je bila nekaj dni nato proglašena samoodločba narodov kot temeljno načelo v bodočem urejanju razmerja med narodi bivše carske Rusije. S posebnim dekretom so bila nacionalizirana vsa veleindustrijska podjetja, banke, vnanja

trgovina in železnice. **Delovno ljudstvo Rusije je postalo na svoji zemlji svoj gospod.** Z letih državljanske vojne, ko se je izčrpana in izmzgana Rusija uveljavljala proti vsemu kapitalističnemu svetu, odbila napade domačih izdajalskih generalov in tujih imperialističnih interventov, je sovjetsko ljudstvo prvikrat jasno in glasno izpričalo svojo neomajno privrženost sovjetski oblasti.

Ena šestina zemeljske oble se je 7. novembra 1917. izločila iz kapitalističnega sveta, temelječega na izkoriščanju človeka po človeku, na zatiranju naroda po narodu. Na tej šestini zemlje se je pričel porajati nov, socialistični svet, svet bratstva med svobodnimi ljudmi in enakopravnimi narodi. **Komunistična Partija boljševikov je bila prva stran-ka v zgodovini, ki je svoje programatske obljube, v znamenju katerih je delovno ljudstvo vodila v boj, po prihodu na oblast takoj in v celoti izpolnila.**

Ob desetletnici Velike Oktoberske Socialistične Revolucije, 1927. leta, je tovariš Stalin zapisal: „Nesporni uspehi, ki jih je socializem v ZSSR dosegel na fronti graditve, so jasno dokazali, da proletariat lahko **brez** buržuazije in **proti** buržuaziji vlada deželo, da industrijo lahko uspešno gradi **brez** buržuazije in **proti** buržuaziji, da lahko vse narodno gospodarstvo uspešno vodi **brez** buržuazije in **proti** buržuaziji, da navzlic kapitalistični obkrožitvi lahko uspešno gradi socializem.“

Nadaljnih petnajst let razvoja ZSSR je te Stalinove besede potrdilo vedno iznova in vedno močnejše. Dokončno potrditev pa so našle v sedanji veliki domovinski vojni sovjetskega ljudstva proti fašističnim napadalcem. „**Vojna je dokazala, da je sovjetski red najtrdnější red na svetu!**“ („Pravda“ 29. oktobra 1942.).

Prej je veljalo kot obče priznано načelo, da je samo buržuazija sposobna organizirati in voditi narodno gospodarstvo, „dajati kruh“ delovnemu človeku, prispodoba rimskega patricija Menenija Agripe, češ da je vladajoči eksploatatorski razred želodec družbe, brez katerega tudi ostali udje ne bi mogli živeti, je bila za vse buržuazne filozofe in ekonomiste neizpodbitna resnica.

25 let Sovjetske Zveze priča, da ta bajka spada v ropotarnico. Ne le, da je proletariat v ZSSR organiziral in vodil mogočno socialistično narodno gospodarstvo, ki je brez slehernih motenj in kriz nenehno rastlo in navzlic sedanji vojni še vedno raste, marveč je buržuazno gospodarstvo hkrati zašlo v brezizhodno zagato, ki pomeni občo krizo kapitalističnega sistema. Med tem, ko se je socialistično gospodarstvo pod vodstvom delavskega razreda razvijalo vse višje in višje; medtem ko je tam, kjer si delavski razred in vse ostalo delovno ljudstvo **sama režeta svoj kruh**, že zdavnaj izginila vsaka sled brezposelnosti, je padalo kapitalistično gospodarstvo pod vodstvom buržuazije vse nižje in nižje, iz globoke krize v depresijo, iz depresije v še globljo krizo in končno v krvavo vojno za ponovno razdelitev sveta, v razbojniški pohod proti delavsko-kmečki Sovjetski Zvezi.

Prej je veljalo kot obče priznано načelo, da je samo buržuazija sposobna voditi državo, da je samo buržuazija državotvoren razred.

25 let Sovjetske Zveze priča, da tudi to načelo spada v muzej. Ne le, da je proletariat zgradil mogočno državno zajednico narodov, ki kljubuje najtežjim preizkušnjam, marveč se je hkrati buržuazija izkazala povsem nesposobno, da bi uspešno rešila katerokoli vprašanje državnega ustroja in sožitja med ljudmi. Med tem, ko je delavski razred z vso svojo mogočno državotvorno silo ustvaril državo, v kateri je izginilo izkoriščanje človeka po človeku, med tem ko je delavski razred svojo državno tvorbo, socialistično delavsko-kmečko državo, postavil na nove, trdnjše in boljše notranje in zunanje politične temelje, se v 20. stoletju „državotvorna“ sila buržuazije očituje v notranjem razkroju in razsulu buržuaznih držav, v barbarskih srednjeveških metodah vladanja, ki najbolje izpričujejo vso gnilobo buržuaznega reda in so v fašizmu dosegle svoj višek.

Prej je veljalo kot obče priznано načelo, da je edino buržuazija sposobna voditi in zastopati vse plasti naroda, da je edino buržuazija nacionalen razred, čigar ozko-razredni interesi sovpadajo z interesi naroda kot celote, da je edino v znamenju buržuaznega nacionalizma moči uravnati odnose med narodi.

25 let Sovjetske Zveze priča, da to načelo bolj kakor katero drugo spada med staro šaro. Ne le, da je proletariat na šestini zemeljske oble v znamenju proletarskega internacionalizma uspešno vodil in še vodi narode ZSSR, ne le, da je delavski razred ustvaril nezlomljivo enotnost teh narodov, marveč je hkrati proletariat tudi v kapitalističnem svetu postal, edini dosledni zastopnik življenjskih interesov vsakega naroda in vseh narodov skupaj. Buržuazni nacionalizem je postal le še puhla fraza, ki naj opravičuje nacionalno zatiranje tujih narodov in prikriva sramotno izdajstvo nad lastnim narodom, ki ga reakcija v obrambo svojih ozko-razrednih eksploatorskih teženj dan za dnem vrši. Med tem ko je postal delavski razred nesporni prvoboritelj za uresničenje najplemenitejših stremljenj vsakega naroda, se je reakcija razkrinkala kot protinacionalna in brezdomovinska klika, ki je v boju proti osvobodilnim težnjam lastnega naroda neločljivo povezana z vso mednarodno plutokracijo. Med buržuaznim „narodom“ in resničnim **narodom**, ki mu danes sloji na čelu proletariat, je zazijal nepremostljiv prepad.

Oktoberska revolucija je prvič pred vsem svetom razodela, da delovno ljudstvo in zatirani narodi lahko samo pod vodstvom delavskega razreda lahko dosežejo **popolno in dokončno uresničenje vseh svojih socialnih in nacionalnih teženj**.

25 let Sovjetske Zveze je živa potrditev besedi, ki jih je 1935. l. na VII. kongresu Komunistične Internacionalne izrekel njen veliki krmar tovariš Georgij Dimitrov: „Sedanji vlastodržci v kapitalističnem svetu so **začasni ljudje**. Resnični gospodar sveta? Njegov jutrišnji gospodar je proletariat!“

Petindvajseto leto obstoja ZSSR

leto velikih zmag nad fašizmom in silami reakcije

Petindvajseto obletnico svojega obstoja praznuje ZSSR v okoliščinah orjaškega preloma v odnosih sil na področju mednarodne politike, preloma, ki po svojem obsegu in pomenu za vso bodočnost človeštva predstavlja enega najodločilnejših dejanj v zgodovini.

Ko so fašistični razbojniki napadli ZSSR, so imeli pred Sovjetsko Zvezo nekoliko bistvenih prednosti, ki so se izražale tako na vojno-strateškem kakor na političnem področju. Cela prva etapa Hitlerjeve vojne je bila dejansko samo priprava za končni napad na ZSSR. Na tej prvi etapi je Hitler vključil v svoj vojaški stroj vso celinsko Evropo z vso njeno industrijsko kapaciteto, z vso proizvodnjo sirovin, z milijoni industrijskih delavcev. Poleg tega je iz te Evrope iztisnil stotisoče vojakov za vzhodno fronto.

Še važnejše za ves razvoj Hitlerjeve akcije so prednosti, ki jih je Hitler imel na mednarodno-političnem področju. Izhajale so iz socialnega bistva fašizma. Fašizem je odkrita diktatura najreakcionarnejših in najbolj imperialističnih elementov kapitalizma. Nastaja potemtakem kot tendenca nekaterih najbolj reakcionarnih krogov tudi v drugih kapitalističnih državah. In prav to dejstvo omogoča Hitlerju, da se povezuje z najbolj reakcionarnimi klikami kapitalističnih dežel v borbi proti socialističnim in demokratičnim težnjam ljudskih množic ter zatiranih narodov, zlasti pa proti Sovjetski Zvezi kot voditelju in središču borbe svobodoljubnih sil.

Ob Hitlerjevem napadu na ZSSR je Sovjetska Zveza upoštevala dejstvo, da sta dve imperialistični državi, Nemčija in Anglija, v vojnem spopadu zaradi imperialističnih nasprotij med obema velesilama. Ni dvoma, da se je spričo dejstva, da je vojna med avantgardo imperializma — Hitlerjevo Nemčijo — ter avantgardo vseh naprednih in svobodoljubnih sil — Sovjetsko Zvezo — postala glavno in odločilno bojišče za ves svobodoljubni svet, spremenil tudi karakter angleško-nemške vojne. Vojna, ki jo vodijo Anglija, Amerika in drugi narodi proti Hitlerjevi Nemčiji in njenim vazalom, je nedvomno osvobodilna pravična vojna. To je tudi osnova sovjetsko-angleškega zavezništva, to je tudi osnova zavezništva med osvobodilnimi gibanji evropskih zatiranih narodov ter Anglijo. In nobenega dvoma tudi ni, da je tako zavezništvo mogoče, ne le mogoče, ampak tudi nujno za vse zaveznike. To so dokazali vsi dosedanji dogodki, ki so to veliko zavezništvo kljub trdovratnemu odporu reakcionarjev stalno utrjevali.

Toda to je samo ena stran tega vprašanja glede na svojo socialno vlogo, o kateri smo zgoraj govorili, je nemški fašizem vedno lahko našel izvestna oporišča v najbolj reakcionarnih in najbolj imperialističnih elementih Anglije, Amerike ter drugih kapitalističnih držav. Ta oporišča je Hitler lahko tudi direktno aktiviziral, bodisi v obliki, da je postavljaj svoje

vazalne Quislinge, Paveliče itd., ki so odkrito stopili v njegovo službo, bodisi da je izkoriščal sovraštvo in strah reakcionarnih sil pred demokratičnimi težnjami ljudskih množic za netenje državljanske vojne (Draža Mihajlović v Jugoslaviji), bodisi da jih je izkoriščal za slabitev zavezništva med Anglijo in Ameriko na eni strani in ZSSR ter osvobodilnimi gibanji zatiranih narodov na drugi strani („münchenski“ elementi v Angliji in Ameriki). Vsa ta dejstva in pa relativno zaostajanje osvobodilnih in revolucionarnih gibanj v Evropi in v svetu so omogočila Hitlerju razvijanje dveh velikih totalnih ofenziv, ki sta obsegali tako vojne fronte, kakor tudi področje mednarodne in notranje politike. Hitler je imel potemtakem v svojem boju proti ZSSR na razpolago ne le industrijo in človeške mase vse Evrope, ampak tudi aktivno podporo nekaterih najbolj reakcionarnih imperialističnih krogov vsega sveta.

Tudi slovenski narod je bil deležen fašistične ofenzive v okviru splošne totalne fašistične ofenzive proti ZSSR in osvobodilnim gibanjem zatiranih narodov. Izražala se je ta ofenziva tako v trimesečnih intenzivnih nemško-italijanskih vojaških operacijah proti našim partizanskim četam, kakor tudi v sistematičnem netenju državljanske vojne med Slovenci s strani okupatorja, pri čemer se je okupator poslužil najbolj mračnjaških krogov slovenske reakcije, ki se je zbrala v takozvani „beli gardi“ klerikalnega in jugofašističnega (mihajlovičevskega) kova. Ako pogledamo na akcijo bele garde skozi prizmo mednarodnega dogajanja, o katerem smo zgoraj govorili, tedaj nam bo njena izdajalska vloga tembolj jasna in sicer izdajalska vloga, tako nasproti slovenskemu narodu, kakor tudi nasproti borbi mednarodnih svobodoljubnih sil proti fašizmu. Očitno je, da bela garda s svojo protislovensko akcijo ne predstavlja nič drugega, kakor neznameniten kolešček v totalni mednarodni fašistični ofenzivi, tolpo, ki vrši svoje zločinsko delo po nalogu svojega vrhovnega šefa — Hitlerja.

Obe Hitlerjevi ofenzivi sta zlomljeni. Prva je doživela svoj zlom pred Moskvo, druga pred Stalingradom. Zlom prve ofenzive je pokazal narodom vsega sveta, da je Hitlerja mogoče uničiti, pokazal je narodom vsega sveta neizčrpno moč Sovjetske Zveze, ki izhaja iz njene socialistične ureditve, razbil je vse Hitlerjeve načrte, da bi zlomil sovjetsko-angleško zavezništvo, utrdil je to zavezništvo, pretvoril ga je v resnično silo, mobiliziral je Ameriko, mobiliziral male narode za vse intenzivnejši samostojen odpor, bistveno oslabil Hitlerjevo vojno silo ter njegove mednarodno politične postojanke (izgube v Južni Ameriki, Afriki in Aziji), silno okrepil Rdečo Armado ter mednarodno-politične postojanke ZSSR itd. Hitler je bil prisiljen na trimesečno obrambo pred sovjetskimi ofenzivnimi akcijami, v katerih je Hitlerjeva vojska krvavela neprestano in nepretrgoma izgubljala na svoji moralni čvrstini.

Druga Hitlerjeva ofenziva, ki se je pričela z veliko zakasnitvijo, je bila zamišljena mnogo širokopoteznejše. V vojnem pogledu je Hitler osredotočil neprimerno več žive sile in materijala. Močnejše je angažiral na fronti vazale, a s tem stopnjeval antifašistični odpor v teh deželah samih. Do skrajnosti je obremenil sile nemškega naroda, a s tem v sami Nemčiji zburkal val nezadovoljstva in antifašističnega odpora. Vrgel je reakcionarne

sile zatiranih narodov v odkrito borbo z osvobodilnimi gibanji teh narodov (Draža Mihajlovič in bela garda pri nas), a s tem silovito oslabil reakcionarne postojanke pri teh narodih, kajti ves narod se je dvignil proti njim. Rezultat ofenzive je potemtakem za Hitlerja uničujoč: nobenih uspehov na fronti, a stopnjevani odpor zatiranih narodov in samega nemškega naroda ter vazalnih držav. Hitler stoji pred novo težko zimo, ki bo prinesla s seboj veliko uničujočo ofenzivo vseh svobodoljubnih sil in ki bo Hitlerju zadala smrtni udarec.

Petindvajseto leto obstanka ZSSR je potemtakem leto velike spremembe v razporeditvi sil na mednarodno-političnem področju. Poraza ni doživel samo Hitler. Z njim vred so doživele uničujoči udarec tudi tiste reakcionarne sile vsega sveta, iz katerih je fašizem rasel in na katere se je ves čas opiral, tiste sile, iz katerih raste tudi naša bela garda in protiljudski mihajlovičevci.

1. Jasno se je pokazalo, da resnično in dosledno nacionalno-osvobodilno vojno zatiranih evropskih narodov lahko vodijo samo resnično demokratične ljudske sile. Reakcija se je pri teh narodih pokazala kot odkrit zaveznik fašističnih okupatorjev. To se ni pokazalo samo pri nas, kjer je edino OF mogla voditi dosledno in pravilno nacionalno-osvobodilno politiko, ne samo pri ostalih narodih Jugoslavije, kjer so nastala slična gibanja ljudskih množic, ampak tudi v Franciji, na Češkem, Poljskem itd. Povsod tu je nacionalna osvobodilna vojna zvezana z vseljudskim odporom proti domačim reakcionarnim silam, ki so se naslonile na fašistične okupatorje.

2. Pokazalo se je dalje, da nacionalno-osvobodilna gibanja zatiranih narodov Evrope postajajo pod vodstvom resnično demokratičnih ljudskih sil mogočen samostojen faktor, ki je ne samo sposoben na svojih tleh uničiti fašistične okupatorje, ampak ki je s sproščanjem neizčrpnih demokratičnih energij teh narodov sposoben izruvati tudi imperialistične korenine fašizma in vsake agresivne reakcije ter zavarovati svobodo in neodvisnost teh narodov. V tem je bistvena razlika med sedanjimi osvobodilnimi gibanji evropskih narodov in tistimi v teku prve imperialistične vojne. Tedaj so bila nacionalno-osvobodilna gibanja pod vodstvom nacionalne buržuazije privesek posameznih imperialistov, danes so pod vodstvom demokratičnih ljudskih sil postala nosilec resnične samoodločbe teh narodov.

3. Pokazalo se je dalje, da je ZSSR s svojo dosledno antifašistično borbo in z borbo proti agresivnim reakcionarnim silam vsega sveta, ki smatrajo, da človeštvo ne more obstajati brez zatiranja naroda po narodu, postala središče in voditelj osvobodilnega gibanja zatiranih narodov Evrope in kolonijalnega sveta. Pokazalo se je dalje, da edino veliko načelo samoodločbe slehernega naroda, vključno pravice na odcepitev odnosno na prostovoljno združitev z drugimi narodi, načelo, ki ga je ZSSR dvignila na stopnjo odločujočega načela v odnosih med narodi, lahko zavaruje obstanek malih narodov sploh in še posebej slovenskega naroda. Med tem ko je po prvi imperialistični vojni pri urejanju položaja posameznih malih narodov odločal imperialistični interes velesil, dviga danes načelo o samoodločbi slehernega naroda, ki ga postavlja ZSSR, svobodo in enakopravnost slehernega naroda za edino merilo odnosov med narodi.

4. Pokazalo se je dalje, da so uspehi v ZSSR in borba zatiranih narodov Evrope silno okrepili svobodoljubne in demokratične sile v Angliji in

Ameriki in bistveno oslabili postojanke najbolj imperialističnih in najbolj reakcionarnih krogov v teh državah. S tem so nastopile nove možnosti še tesnejše učvrstitve zavezništva med ZSSR, Anglijo, Ameriko in osvobodilnimi gibanji zatiranih narodov Evrope.

Vsa ta dejstva kažejo, da so prav veliki uspehi ZSSR v petindvajsetem letu njenega obstanka pripravili tla za zmago velikih svobodoljubnih načel, ki nosijo narodom vsega sveta lepšo budočnost, ki jim nosijo svobodo in enakopravnost navzven, a v notranjem življenju resnično demokracijo, ki bo omogočala ljudskim množicam, da svobodno odločajo o ureditvi svojega življenja. V tem je ogromen zgodovinski pomen preloma, ki je nastal z velikimi sovjetskimi zmagami na frontah in na področju mednarodnih odnosov. Pomen tega preloma sega daleč preko okvira sedanje vojne: **Veliki uspehi ZSSR v petindvajsetem letu njenega obstanka odpirajo človeštvu mogočno perspektivo za budočnost.**

Slovenski narod proslavlja petindvajsetletnico Velike Oktobrske Socialistične Revolucije skupaj z narodi ZSSR s čustvi največje radosti in nezlomljive vere v srečnejšo budočnost, kajti zaveda se, da se je sedmega novembra 1917. rodila sila, ki ga je podprla v njegovih najtežjih dneh in mu zajamčila svoboden razvoj v budočnosti.

Krištof.

ZSSR -- vtelešenje genialnih zamisli Marxa - Engelsa - Lenina - Stalina

1. Marksizem - leninizem v teoriji in praksi

Nešteto je bilo mislecev, ki so hoteli preporoditi človeka in so iskali poti in družbenega stanja, v katerem človek izkorišča človeka, en narod zatira drugega; kjer se krize in uničujoče vojne vrstijo tako neizbežno kakor letni časi. Toda vsi reformatorji družbe so šli mimo temeljev, na katerih sloni kapitalistični red, niso ruvali zla s korenino vred. Njihovi nauki so bili zato še od vsega početka siva teorija, ki je ob prvem dotiku z življenjem razodela vse svojo neučinkovitost in se izkazala kot neizvedljiva utopija.

Marx in Engels dva največja genija 19. stoletja, sta prva postavila trditev, da je moči graditi novo družbo **samo na razvalinah stare**, da je moči odstraniti krize od vojne samo s strmoglavljenjem kapitalizma, da je kapitalizem v svojih ogromnih tvornicah, ob vse dovršenejših strojih, ustvaril svojega lastnega grobarja, delavski razred, da delavstvo predstavlja tisto najbolj organizirano, solidarno in disciplinirano silo, ki v svojem boju proti mezdnemu suženjstvu ne more izgubiti ničesar mimo svojih verig, pridobi pa si lahko ves svet, da je delavstvo zato tisti najnaprednejši razred, ki lahko vodi vse ostale plasti zatiranega delovnega ljudstva do zmage nad kapitalizmom, do upostavitve diktature proletariata, do socializma, da je za doseg tega smotra potrebna najtesnejša zveza med delavstvom in delovnim

kmečkim ljudstvom, da osvoboditev proletariata in vsega delovnega ljudstva ni mogoča brez popolnega osvobojenja vseh zatiranih narodov.

V dobi imperializma kot zadnji razvojni stopnji kapitalizma sta Lenin in Stalin genialne zamisli Marxa in Engelsa razvila naprej, izdelala sta znanstveno dovršeno teorijo in taktiko proletarske revolucije na splošno, diktature proletariata pa še posebej. Lenin in Stalin sta pokazala, kako so si imperialistične velesile razdelile ves svet, si podvrgle narode v kolonijah in odvisnih deželah ter s tem napravile iz njih naravne zaveznike proletarske revolucije, kako je nova razdelitev sveta mogoča le s krvavimi spopadi z imperialisti s svetovnimi imperialističnimi vojnami, ki bodo imele za posledico nezaslišano zaostritev vseh notranjih nasprotij v kapitalizmu, kako zato nastop imperializma hkrati pomeni tudi predvečer proletarskih revolucij. Iz dejstva, da se kapitalizem v posameznih državah razvija neenakomerno, v neenakih okoliščinah in v neenakem tempu, sta Lenin in Stalin izvedla zaključek, da bo zmagala proletarska revolucija najprej tam, kjer prepletanje kapitalističnih metod izkoriščanja z najbolj barbarskimi ostanki srednjega veka ustvarja najmočnejši odpor vseh plasti delovnega ljudstva v mestu in na deželi. Spoznanje, da bo proletarska revolucija zmagala najprej v nekaterih ali pa celo v eni sami deželi, je rodilo leninistično teorijo o možnosti zgraditve socializma v eni sami deželi, ki bo že s samim svojim obstojem postala največja moralna opora zatiranim množicam v kapitalističnih deželah.

Po vsem svetu so široke delovne množice videle v velikih zamislih Marxa-Engelsa-Lenina-Stalina izraz svojih najglobljih stremljenj. **Gibanje teh množic pod vodstvom revolucionarne stranke proletariata — to je marxizem-leninizem v akciji.** To gibanje je 7. novembra 1917. na šestini zemeljske oble strlo okove kapitalizma, strmoglavilo oblast buržuazije, upostavilo **diktaturo proletariata, ki je razredna zveza proletariata. z neproletarskimi plastmi delovnega ljudstva, s kmeti, mestnimi malimi ljudmi in delovnim izobraženstvom, proti gospostvu eksploatatorske manjšine, za dokončno utrditev socializma.**

25 let obstoja Sovjetske Zveze je ena sama praktična potrditev genialnih zamisli Marxa-Engelsa-Lenina-Stalina:

Med tem ko se je ves kapitalistični svet krčevito zvijal v težkih gospodarskih krizah, se je Sovjetska Zveza, zgrajena na razvalinah caristične veleposestniško-kapitalistične Rusije, nenehno razvijala v gospodarskem, socialnem, političnem in kulturnem pogledu.

Med tem ko so se po vsem kapitalističnem svetu nasprotja med eksploatatorji in eksploatiranimi množicami vse bolj ostrila in se je morala vladajoča imperialistična reakcija zatekati k najokrutnejši fašistični obliki vladavine, se je Sovjetski Zvezi **pod vodstvom proletariata** vse bolj utrjevala nezlomljiva enotnost delovnega ljudstva delavcev, kmetov in delovne inteligence.

Med tem ko je kapitalizem drvel vse globje v srednjeveško barbarstvo, med tem ko je edini izhod iz svojih protislovij videl v krvavi imperialistični vojni za ponovno razdelitev sveta, za podjarmljenje tujih, dotlej še neodvisnih narodov, za uničenje delavsko-kmečke oblasti v

ZSSR, je velika sovjetska družina enakopravnih in svobodnih narodov stopila v prvo razdobje komunističnega družabnega reda, v **socializem**.

Med tem ko je v vsem kapitalističnem svetu postal dokončno očiten globoki prepad, ki zija med licemernimi, svetohlinskimi frazami buržuaznih voditeljev ter med njihovo zločinsko, protiljudsko prakso, so veliki vodniki sovjetskih narodov več kot enkrat dokazali, da se njihove besede ne razhajajo z njihovimi dejanji.

Sovjetska Zveza, zgrajena po velikih zasnovah Marxa-Engelsa-Lenina-Stalina, je postala ena sama praktična potrditev pravilnosti teh zasnov, postala je **živa priča**, da so ti največji misleci vseh časov pokazali vsemu človeštvu pravo pot iz eksploatacije človeka po človeku iz nacionalnega in socialnega zatiranja.

„ZSSR se dviga kakor svetilnik, ki delavskemu razredu vsega sveta vliva duha osvoboditve in izziva bes sovražnikov delavskega razreda“ (Stalin).

2. Zmagoviti pohod Sovjetske Zveze in reakcionarna buržuazija

Življenska praksa Sovjetske Zveze je postala najmogočnejše propagandno sredstvo za načelo marksizma-leninizma, ki se za njihovo uresničenje bore komunistične partije vsega kapitalističnega sveta.

Reakcionarna buržuazija je izprva vsa kričeča dejstva o velikih uspehih socialistične graditve v ZSSR skušala utopiti v najbolj ostudni laži in obrekovanju. Kolikor bolj pa je morala z rastočo močjo in ugledom Sovjetske Zveze računati, kolikor bolj je bila prisiljena stopati z njo v več ali manj trajna, v več ali manj tesna politična razmerja, toliko manj učinkoviti sta postali laž in kleveta kot izključni sredstvi v boju proti vse bolj revolucionirajočemu učinku sovjetskega vzgleda.

Tedaj je del buržuazije na mah postal „sovjetofilski“, kakor so „sovjetofilski“ na priliko naši belogardistični jugofašisti iz Mihajlovičevega tabora in pričel takole modrovati: sovjetski uspehi so res nesporni toda te uspehe je Sovjetska Zveza dosegla samo zato, ker se je odrekla neizvedljivim komunističnim načelom Marxa, Engelsa in Lenina, ki so jih boljševiki hoteli uveljaviti v začetku revolucije in ki jih namesto, da bi se pomirili z njihovo neizvedljivostjo in ljudstva več ne zapeljevali v brezplodni boj proti buržuaziji — hočejo uveljaviti tudi naši komunistični doktrinarji. Sovjetska Zveza se za svoj polet nima zahvaliti marksistično-leninističnim načelom, marveč ravno narobe: ker je ta načela opustila in se pričela vračati nazaj k najlepšemu od vseh najlepših družbenih sistemov, h kapitalističnemu, zato je dosegla take uspehe.

To bedasto, iz trte izvito „teorijo“ o sovjetskem odklonu na desno, je tovariš Stalin ob sprejemu nove sovjetske ustave 1936. leta duhovito osmešil.

Material za to in podobno modrovanje je buržuaziji vsega sveta dobavljal Trockij, na čigar „avtoriteto“ se je zmerom sklicevala, kadar

je pogrevala njegove gnusne klevete „o izprijenju sovjetske oblasti“, o „Stalinovem ozko ruskem nacionalnem socializmu“ o „izdani revoluciji“ itd. itd.

In da je vse to modrovanje dobilo primerno krono, je buržuazija napravila tovariša Stalina za nosilca odtujevanja marxistično-leninističnim načelom, torej vprav človeka, ki je bil od svojega vstopa v delavsko gibanje dosleden boljševik, zvest Leninov sodelavec in najboljši tolmač in naslednik tega velikega ruskega genija, Judeža Trockega, ki je za povrstjo pripadal najrazličnejšim oportunističnim smerem v ruskem delavskem gibanju in komaj 1917. leta mimogrede stopil v boljševiško stranko, da je leta 1927. leta spet iz nje izletel, tega breznačelnega političnega karijerista pa je buržuazija napravila za čuvarja čistih komunističnih načel.

Sicer pa, o komunističnih načelih ima reakcionarna gospoda, vštevši tudi našo, povsem svoje pojme. V tisti gnojnici laži, obrekovanja in podtikanja, iz katere je buržuazija vsega sveta polivala marksistično delavsko gibanje skozi celo stoletje njegovega obstoja, so se izkristalizirale nekatere temeljne klevete, ki so sčasoma dobile pri buržuaziji trdnost predsodkov: 1. komunizem je brezdomovinski in ne pozna ljubezni do domovine, 2. komunizem je nacionalen in protinacionalen, 3. komunizem hoče vzeti malemu človeku, s krvavimi žulji pridobljeno zasebno lastnino, 4. komunizem ne pozna morale in zavrača vse kulturne pridobitve človeštva.

Zares ni bilo težko najti nesoglasja med sovjetsko prakso in temi „čistimi“ komunističnimi načeli, ki so dejansko praktična življenska načela reakcionarne buržuazije ter deklasiranih lumpenproletarcev in kriminalcev, iz katerih rekrutira svoje fašistično-belogardistične tolpe. Prav tem praktičnim načelom buržuaznih gangsterjev pa so veliki učitelji revolucionarnega proletariata Marx-Engels-Lenin-Stalin napovedali neizprosni boj vse do dokončnega iztrebljenja. Komunisti vsega sveta so se borili, se bore in se bodo borili proti tem praktičnim načelom anacionalne in brezdomovinske mednarodne plutokracije, ki dan za dnem, v gospodarskih krizah in vojnah, množično žre in uničuje imetje malega delovnega človeka, tepta v blato vse moralne in kulturne vrednote človeštva.

Z razvitim praporom Marxa - Engelsa - Lenina - Stalina se danes ZSSR na čelu vsega svobodoljubnega človeštva bori proti krvavi pošasti mednarodnega fašizma, ki praktična načela najreakcionarnejšega dela buržuazije uveljavlja v njihovi najgrozotnejši popolnosti.

3. Sovjetski patriotizem – vir nepremagljivosti

Delavsko-kmečke Rdeče Armade

Marx in Engels sta v „Komunističnem Manifestu“ leta 1847. napisala, da „delavec nima domovine“. S tem sta samo povedala tisto otipljivo resnico, ki jo je vlil v nesmrtni stihe naš pesnik „Dume“ in ki jo vse življenje razkrival naš veliki Cankar; v sistemu mezdne

suženjstva delavec nima domovine, ker je ne sme imeti, zakaj vse lepote domovine in njena bogastva uživa samo majhna peščica eksploatatorjev, delovni človek pa ne ve ne ure ne dneva, kdaj bo moral s popotno culo križem sveta s trebuhom za kruhom.

Laži-patriotični buržuazni pisuni se na vse pretege trudijo, da bi po teh treh besedah „Komunističnega Manifesta“ dokazali, kako se je sovjetska praksa s prebujanjem neslutene patriotizma v sovjetskih množicah daleč odmaknila od Marxa in Engelsa. Ker kakor pravi naučeni papagaji iz vsega „Komunističnega Manifesta“ — da o drugih marksistično-leninističnih delih niti ne govorimo — znajo samo te tri besede, zato kajpak ne vedo, da sta utemeljitelja znanstvenega socializma v istem odstavku zapisala še tole: „Proletariat mora politično gospostvo šele osvojiti, se dvigniti na položaj nacionalnega razreda, se sam upostaviti kot narod in je zato nacionalen, čeprav nikakor ne v buržuaznem smislu.“

Tu ni mogoče nobeno slepomišljenje in nobeno podtikanje, zakaj v teh besedah je povedano prav tisto, kar je naš Cankar na kratko povzel, ko je zapisal: „Naša domovina je boj in prihodnjost“.

Sovražiti suženjsko preteklost in suženjsko sedanost svoje domovine, boriti se z vsemi silami proti peščici protiljudskih eksploatatorjev, ki pet in devetdesetim odstotkom naroda dejansko odrekajo domovino, njene lepote in bogastva, boriti se neizprosno proti tistim, ki narod in domovino vsak dan iznova prodajajo, ju pred svetom onečaščajo in sramote, v boju za strmoglavljenje parazitske plutokracije ustvarjati lepšo in srečnejšo prihodnjost narodu in domovini — samo takšen in prav nič drugačen ne more biti patriotizem komunistov kot predstraže vsega delovnega ljudstva. Samo tako in nič drugače je patriotizem pojmoval Lenin v svojem znamenitem članku „O nacionalnem ponosu Velikorusov“. Samo tako in nič drugače si je ruski proletariat pod vodstvom leninsko-stalinske Komunistične Partije (boljševikov) osvojil politično gospostvo, se upostavil kot narod, to se pravi, strmoglavil buržuazni „narod“ in si priboril pravico, govoriti v imenu vsega ruskega naroda. Samo tako in nič drugače je delovno ljudstvo Sovjetske Zveze postalo na svoji zemlji svoj gospod.

Ob pogledu na tovarne, na gigantske plavže, železarne, hidrocentrale in rudniške naprave, ob pogledu na vse to, ruski delavec lahko reče: Vse to ni last peščice domačih in tujih izkoriščevalcev mojega dela. Vse to, kar sem ustvaril s svojimi rokami, je moje! Ob pogledu na polja, travnike in livade, na strojno-traktorske postaje in kolhozne zgradbe, ob pogledu na vse to sovjetski kmet lahko reče: To niso veleposestniška imetja ter z oderušskimi obrestmi in hipotekami pokrita zemljišča, od katerih je kmet le še po imenu njihov lastnik. Vse to je moje! Ob pogledu na vso prostrano sovjetsko zemljo, na rodne ruske planjave, na ukrajinska žitna polja, na kavkaške gore in vrtove, na sibirskie tajge, ob pogledu na vse to sovjetsko ljudstvo lahko reče: To ni domovina veleposestnikov in kapitalistov, to ni „gosposka domovina, na suženjstvu zidana, s krvjo in solzami gnojena, sramota človeštvu, zasmeh pravici“. To je moja domovina! Domovina svobodnega ljudstva!

Ta zavest daje sovjetskemu patriotizmu nesluteni polet. Ta zavest poraja herojska dejanja rdečearmejcev v boju s fašističnimi glavorezci, ki so se predrznili vtakniti svoj svinjski rilec v cvetoči sovjetski vrt. In prapor pod katerim se sovjetski patrioti bore za dokončno uničenje največjega nestvora človeške zgodovine, krvavega fašizma, to je slavni rdeči prapor Marxa - Engelsa - Lenina - Stalina.

4. Sovjetska Zveza – velika družina svobodnih in enakopravnih narodov

„Narod, ki zatira druge narode, ne more biti svoboden“. To temeljno načelo komunistične narodnostne politike sta Marx in Engels proglasila že v prvi polovici 19. stoletja. V skladu s tem načelom in v interesu resnične svobode nemškega naroda samega je Marx leta 1848. od nemške demokratične revolucije terjal, naj bo med njenimi smotri tudi brezpogojno osvobodjenje narodov, ki so jih Nemci tedaj zatirali.

Marx in Engels sta vedela, da bo svoboda narodov šele tedaj dokončno zajamčena, ko bo strmoglavljena oblast eksploatatorskih razredov in bo nad načelom buržuaznega šovinizma zmagalo načelo proletarskega internacionalizma. Zato sta že v „Komunističnem Manifestu“ zapisala: „Kolikor bo odpravljeno izkoriščanje posameznika po posamezniku, toliko bo odpravljeno tudi izkoriščanje naroda po narodu“.

Vse izkušnje, zlasti pa izkušnje zadnjih let potrjujejo, da je „kapitalistični svet desetletja zaman poizkušal razvozljati vprašanje narodnosti, hoteč spraviti v sklad svobodni razvoj narodov in sistem izkoriščanja človeka po človeku“ (Deklaracija o ustanovitvi ZSSR).

Narodnostna politika buržuazije je vedno temeljila na nacionalnem šovinizmu. Vsaka buržuazija je pojmovala in pojmuje nacionalno vprašanje kot vprašanje **izjemnih predpravil** za „svoj narod“, sklicujoč se na razne zgodovinske, geografske in gospodarske „momente“. Ker pa ima take „momente“ buržuazija **vsakega** naroda in ker nobenih predpravil ni mogoče uveljavljati drugače kakor s poseganjem v pravice drugih narodov, zato je buržuazna narodnostna politika nujno politika nacionalnega sovraštva iz krvavih imperialističnih vojn. Buržuazna narodnostna politika je politika nacionalnega zatiranja, **politika aneksij**, to se pravi, politika nasilnega, proti volji prebivalstva prizadetih dežel izvajanega priključevanja tujih ozemelj.

Kakor buržuazno narodnostno politiko obeležujejo osvajalske težnje navzven, tako jo na znotraj obeležuje nasilje in izdajstvo nad širokimi množicami lastnega naroda. Že 1903. leto je Lenin, govoreč o Pariški Komuni 1871. zapisal: „Mi proletarci smo že desetkrat videli, kako buržuazija izdaja interese svobode, domovine, jezika, naroda, kadar se pred njo dvigne revolucionarni proletariat. Videli smo, kako se je francoska buržuazija v trenutku največjega zatiranja in ponižanja francoskega naroda prodajala Prusom, kako se je vlada nacionalne obrambe izpremenila v vlado nacionalnega izdajstva, kako je buržuazija zatiranega naroda poklicala na pomoč vojake zatirajočega naroda, da bi zatrla svoje rojake – proletarce, ki so se predrznili iztegniti roko po oblasti“.

To resnico so dogodki po 1903. letu neštetokrat potrdili in ne samo na primeru francoske buržuazije.

Sovjetska narodnostna politika ni zgrajena na načelu buržuaznega šovinizma, marveč na načelu proletarskega internacionalizma, na načelu bratstva med narodi, Sovjetsko teorijo in prakso v narodnostnem vprašanju obeležujejo Stalinove besede, ki jih je napisal 1913. leta: „**Narod je suveren in vsi narodi so enakopravni...** Narod ima pravico, da sam odloča o svoji usodi. Pravico ima, da živi, kakor se mu vidi najbolje, ne da bi kajpak pri tem druge narode oviral v njihovih pravicah.“

Proletarski internacionalizem ni niti anacionalen niti protinacionalen niti brezdomovinski. Vseh 25 let obstoja ZSSR priča, da je mogoče na načelu proletarskega internacionalizma graditi in zgraditi bratsko sodelovanje narodov; 25 let ZSSR priča, da načelo miru in bratstva med narodi ustreza najglobljim interesom **vsakega** naroda, da je torej globoko nacionalno.

Sovjetska Zveza je prostovoljno sklenjena zveza enakopravnih nacionalnih zveznih republik, ki imajo **ustavno** zajamčeno pravico do odcepitve in oblikovanja samostojne države.

Lenin je 1914. leta dejal, da „priznanje pravice do odcepitve“ **manjša** nevarnost „razpada države“. Sedanja vojna je to sesnico temeljito potrdila. Med tem ko so mnogonacionalne buržuazne države, ki so ves čas svojega obstoja pravico narodov do samoodločbe teptale, ob prvem vnjam sunku razodele vso zunanjo trohnobo, med tem ko tudi v Nemčiji in njenih vazalnih državah ustvarja nacionalno zatiranje enega od najodločilnejših činiteljev notranjega razkroja — narodno-osvobodilnega partizanskega gibanja v nasilno priključenih deželah, med tem stoji velika, mnogonacionalna delavsko-kmečka ZSSR neomajno, trdno, kakor da je iz enega samega kamna izklesana. Rusi, Ukrajinci, Belorusi, Latiši, Gruzini, Tadžiki in vsi ostali narodi Sovjetske Zveze so **ena** velika družina, ki z nezlomljivo voljo do zmage skupno brani svoj socialistični dom.

Sovjetska Zveza, katere narodnostna politika je bila od vsega početka zgrajena na načelih Marxa-Engelsa-Lenina-Stalina, je mogočna in živa priča, da so ta načela pravilna. Tovariš Stalin je 1936. leta to podčrtal z besedami: „Dejstvo, da ni izkoriščevalskih razredov, ki so glavni organizatorji nasprotstev med narodi, da ni izkoriščanja, ki goji medsebojno nezaupanje in neti nacionalistične strasti, da je na oblasti delavski razred, ki je nasprotnik vsakršnega zaslužnjevanja in zvest pobornik idej internacionalizma, praktično uresničenje medsebojne pomoči med narodi na vseh področjih gospodarskega in socialnega življenja, slednjič razmah nacionalne kulture narodov ZSSR temeljito izpremenilo, da je med njimi izginil čut medsebojnega nezaupanja, da se je v njih razvil čut vzajemnega prijateljstva ter se je tako ustvarilo resnično bratsko sodelovanje narodov v okrilju združene zvezne države. To so temelji za to, da imamo danes popolnoma urejeno mnogonacionalno socialistično državo, ki je premagala vse preizkušnje in katere trdnost lahko vzbuja zavidanje katerekoli nacionalne države kateregakoli dela sveta.“

5. „Zakon ščiti pravico osebne lastnine državljanov“

Med najbolj podlejši in najbolj svetohlinske klevete, ki se jih reakci-onarna buržuazija poslužuje v boju proti revolucionarnemu proletariatu in njegovi partiji, spada tista, ki pravi, da komunisti hočejo malemu človeku odvzeti njegovo premoženje in ga oropati plodov dolgoletnega težkega dela. Finančni magnati, industrijski baroni, bankirji in špekulanti, borzni volkovi in najnavadnejši oderuhi, skratka, vsi tisti, ki dan za dnem tirajo delovnega kmeta in malega obrtnika v pogubo in propast, vsi tisti, v katerih imenu se dan za dnem oglašajo po vaseh biričev boben in kliče eksekutorje na njihov žalostni razlaščevalni posel, vsi, ki malemu človeku žro njegovo lastnino, ga kličejo na obrambo te lastnine proti komunistom.

Toda že 1847. leta sta Marx in Engels v „Komunističnem Manifestu“ napisala: „Komunizem nikomur ne omogoča, da bi si prisvojil družbene proizvode, onemogoča mu le, da bi se s tem prisvajanjem podjarmil tuje delo.“

Od Marxa in Engelsa sem, poznajo komunisti dve vrsti lastnine: kapitalistično lastnino, pridobljeno z **izkoriščanjem** tuje delovne sile, in lastnino malega človeka, kmeta, obrtnika in delovnega izobraženca, pridobljeno z lastnim delom. Kapitalistični lastnik žre lastnino malega človeka, ga razlašča in ga tira v vrste proletariata. Zato je Marx v prvem zvezku svojega življenjskega dela „Kapital“ proglasil razlastitev tega razlaščevalca za končni smoter socialistične revolucije. Zapisal je: „**Ekspropriatorji bodo ekspropriirani!**“ To se pravi: razlaščevalci bodo razlaščeni.

Velika Oktoberska Socialistična Revolucija 1917. leta je v Rusiji ta smoter dosegla: vsa tista proizvodna sredstva, s katerimi so kapitalisti in veleposestniki izkoriščali proletarce ter upropaščali delovnega kmeta in obrtnika, so postala last vsega sovjetskega ljudstva. Hkrati pa je bila **z zakonom zaščitena lastnina delovnega človeka**. Člen 10. sovjetske ustave pravi: „Zakon ščiti pravico osebne lastnine državljanov na njihovih delovnih dohodkih in prihrankih, na stanovanjski hiši in pomožnem domačem gospodarstvu na predmetih domačega gospodinjstva in vsakdanje uporabe, na predmetih osebne uporabe in udobja, kakor tudi pravico do dedovanja osebne lastnine državljanov.“

Reakcija hoče **zakriti** bistveno razliko med obema vrstama lastnine in govori o zasebni lastnini na sploh. Ko komunisti zahtevajo odpravo **kapitalistične** zasebne lastnine, pridobljene z izkoriščanjem tujega dela, z eksploatacijo delovnega človeka, se buržuj dere na vse pretege: „Kmetje! Obrtniki! Pomagajte! Lastnino nam hočejo vzeti!“ In ko sliši, da je v ZSSR dovoljena osebna lastnina, hoče spet zabrisati dejstvo, da gre le za lastnino, pridobljeno z **lastnim delom**, ki so jo komunisti vedno priznavali, spet kriči: „Komunistično načelo o odpravi zasebne lastnine je v ZSSR doživelo polom! ZSSR se razvija „na desno!““

Največ in najrajši laže reakcija o položaju kmeta v Sovjetski Zvezi. Ker hoče imeti delovnega kmeta za svojo rezervo v boju proti njegovemu bratu po delu, proti proletariatu, mu skuša pokazati namene komunistov v najbolj črni luči, v najgrših barvah. O malokateri stvari je bila tako potvorenjena resnica kakor o kolektivizaciji sovjetske vasi, o kolhozih.

Že v devetdesetih letih preteklega stoletja je veliki učitelj revolucionarnega proletariata Friedrich Engels zapisal: „**Mi smo odločno na strani**

malega kmeta; storili bomo vse, kar je mogoče, da mu napravimo življenje znosno, da mu olajšamo prehod h kolektivizmu, **če se bo zanj odločil;** v primeru, da te odločitve še ne bo mogel storiti, se bomo potrudili in mu dali kar največ časa, da bo lahko na svojem koščku zemlje o tem razmislil.“

Lenin je to Engelsovo misel še posebej podčrtal, ko je leta 1920. v svojem osnutku ter o agrarnem vprašanju zapisal: „Prehod h kolektivnemu poljedelstvu mora proletarska državna oblast uresničevati z ogromno previdnostjo in postopnostjo, **z vzgledom,** brez slehernega nasilja nad srednjim kmetom.“

Tako se je prehod od kmečkih kreditnih, nabavnih in prodajnih zadrug k produktivnim zadrugam, h kolhozom, v Sovjetski Zvezi dejansko tudi vršil. Vsako kršenje tega marxistično-leninističnega načela je tovariš Stalin leta 1930. ostro obsodil v svojih dveh znamenitih člankih „Odgovor tovarišem kolhoznikom“ in „Vrtoglavica od uspehov“.

Kolhoznih kmetov, ki so se razvili iz **prostovoljnega združevanja** v produktivne zadruge, ne izkoriščajo več veleposestniki, kulaki, trgovci, spekulanti, oderuhi itd. Poleg temeljnega dohodka iz skupnega kolhoznega gospodarstva jamči sovjetska ustava v svojem 7. členu: „Vsakemu kolhoznemu ognjišču v osebni užitek majhno zemljišče okrog hiše, v osebno last pa pomožno gospodarstvo na tem zemljišču: stanovanjsko hišo, produktivno živino, perutnino in drobni poljedelski inventar.“

Navzlic temu, da je kolhozno gibanje zajelo najmanj 95 odstotkov sovjetskih kmetov, pa se sovjetska ustava ozira tudi na tisti malenkostni odstotek kmetov, ki se še ni mogel odločiti za vstop v kolhoz. Člen 9. Ustave ZSSR pravi: da „zakon dopušča malo zasebno lastnino posamičnih kmetov in obrtnikov, **ki temelji na osebni delu in izključuje izkoriščanje tujega dela.**“

Sovjetska Zveza je v 25 letih svojega obstoja postala država s popolnoma socialističnim družbenim redom, katerega temeljno načelo je: „**Vsak po svojih zmožnostih! Vsakomur po njegovem delu!**“ Socialistični red v ZSSR je praktično uresničenje tistih velikih predvidevanj o lastninskem, imovinskem in pravnem razmerju med ljudmi v socializmu, ki jih je Marx 1876. leta tako genialno razvil v enem svojih temeljnih programatskih del, v „Kritiki gotheškega programa“ in ki jih je Lenin povzel v svojem spisu „Država in revolucija“.

6. Moralni in kulturni preporod v Sovjetski Zvezi

Lenin je leta 1912. zapisal, da je do temelja gnila imperialistična buržuazija pripravljena prodati poljubnemu pustolovcu vso svojo „civilizacijo“, samo če podvzame „stroge“ ukrepe proti delavcem in ji omogoči povečanje dobička za petico na rubelj. Fašistične težnje, ki so se po letu 1918. pričele uveljavljati več ali manj po vseh kapitalističnih državah, so pravilnost teh besedi v polni meri potrdile.

Fašizem kot najbrutalnejša oblika buržuazne vladavine, je danes simbol nemorale in barbarstva.

Med tem ko se je fašistični svet vse bolj pogrezal nazaj v temo

srednjevekovja, so se v Sovjetski Zvezi oživotvorile vse najvišje moralne in kulturne vrednote človeštva.

V ZSSR, kjer je odpadla eksploatacija človeka po človeku in kjer je zato tudi odpadla delitev človeštva na izkoriščane in izkoriščevalce, je človek postal samo **človek**. In šele v tem človeku se lahko vrši tisti moralni preporod, ki so ga v sistemu meznega suženjstva, največji vzgojitelji zaman skušali doseči.

Lenin je 1920. leta na III. vseruskem kongresu Komunistične Zveze Mladine takole obeležil bistvo komunistične morale: „**Moralno je tisto, kar človeški družbi omogoča, da se dvigne višje, da se iznebi eksploatacije dela.**“

Na tem moralnem temelju je nastalo novo, plemenitejše razmerje med ljudmi. Na tem temelju so se tudi bistveno izpremenili odnosi med moškom in ženo, ki sta postala **enakopravna graditelja** nove družbe.

Že 1847. leta sta Marx in Engels v „Komunističnem Manifestu“ napisala: „Toda vi, komunisti, hočete vpeljati skupnost žena, kriči proti nam v zboru vsa buržuazija. Buržuj smatra svojo ženo za golo proizvodno orodje. Sliši, da naj se proizvodna sredstva skupno izkoriščajo, pa si kajpak ne more misliti drugega kakor to, da bo to podružbljenje zadelo tudi žene. Ne sluti, da gre baš za odpravo položaja, v katerem so žene gola proizvodna orodja.“

Engels je v svojem delu „Izvor družine, privatne lastnine in države“ napovedal, da bo popolna enakopravnost med moškom in ženo močno utrdila monogamni zakon, ki bo temeljil le še na **resnični ljubezni**. Lenin je v svojem znamenitem razgovoru z nemško komunistično voditeljico Klaro Zetnikovo, novo razmerje med moškom in ženo konkretno obeležil. V tem razgovoru je Lenin najostreje obsodil moralni razvrat, ki so ga nekateri pobesneli malomeščani v letih po revoluciji oznanjali kot „**novi moral**“.

Sovjetska družina je popolna potrditev Engelsovih in Leninovih napovedi. Sovjetska družina, ki je po besedah canterburyjskega dekana Johnsona postala središče ljubezni, kulture in tovarištva, je utelešenje tistih globoko človeških moralnih načel, z vidika katerih so to vprašanje obravnavali veliki utemeljitelji in učitelji komunizma.

Nova moralna načela so prepojila vsa razmerja med sovjetskimi ljudmi. Zato je globoko moralna tudi vsa sovjetska politika. Vsa sovjetska vnanja politika temelji na prepričanju, da „interesi Sovjetske Zveze sovpadajo s temeljnimi interesi ljudstev iz drugih dežel“ (Molotov). Zato so skupni interesi delovnega ljudstva vsega sveta izhodišče sovjetske vnanje politike. Imperialistični politični volkovi, ki so navedeni zahrbtno, s tajnimi pogodbami in klavzulami deliti svet na interesne sfere ter samovoljno krojiti usodo narodov, zlasti pa malih narodov, so se morali dostikrat, prav posebno pa v zadnjih letih, prepričati, da se sovjetska politika ne ozira na „uglajene“ manire buržuazne diplomacije, kadar gre za življenske interese svobodoljubnih narodov sveta.

Marx, Engels, Lenin in Stalin so prav kakor naš veliki Cankar videli v delovnem ljudstvu zakonitega dediča vseh tistih kulturnih vrednot, ki jih je ustvaril več kot dvatisočletni razvoj človeške misli in

kulture. Šele sovjetski človek, osvobojen izpod jarma eksploatatorjev in zajet v ogromno omrežje kulturnih in posvetnih ustanov, zna pravilno ocenjevati delo največjih genijev človeštva. Sovjetski pisatelji, pesniki, glasbeniki, slikarji itd. neposredno nadaljujejo delo velikih klasikov preteklosti.

Sovjetski narodi gradijo na veliki kulturni dediščini preteklosti temelje bodoče občečloveške kulture in civilizacije.

Tovariš Stalin je leta 1934. opredelil kulturno poslanstvo socializma z besedami: „Socializem ne pomeni siromaštvo in pomanjkanje, marveč odstranitev siromaštva in pomanjkanja, ustvaritev premožnega in kulturnega življenja za vse člane družbe.“

Sovjetski vojak, ki se bori proti fašističnim barbarom, ve, da se bori za domovino, ki je iz izkoriščanega delavca in iz temnega, zasme-hovanega mušika starih carskih časov napravila kulturnega sovjetskega človeka. Sovjetski vojak ve, da se bori za zmago kulture in civilizacije nad silami teme in reakcije, za zmago velike zamisli o občečloveškem napredku, misli Marxa-Engelsa-Lenine-Stalina, nad pošastnimi nakamami fašističnih glavorezcev. Iz te zavesti so se rodile vojaške kreposti in vrline, kakršnih še ni videl svet. **Nasproti barbarskemu fašističnemu soldatu reakcije stoji kulturni vojak velike armade napredka.**

Boj med Sovjetsko Zvezo in mednarodnim fašizmom je boj med bakljenoscem in predstražo modernega barbarstva.

7. „Boljševizem lahko vsem služi kot vzorec taktike“ (Lenin)

Boječ se revolucionirajočega vpliva Sovjetske Zveze, ki že s samim svojim obstojem pomeni ogromno moralno podporo zatiranim množicam vsega sveta, skuša buržuazija dokazati, kako je boljševizem čisto ruska stvar, nespremenljiva in neizvedljiva v drugih deželah. Pri tem navaja razloge geografskega, klimatskega, psihološkega in vrag si ga vedi kakšnega značaja še. Toda že sam obstoj mogočnega komunističnega gibanja, ki po vsem svetu raste iz širokih množic delovnega ljudstva, dokazuje, da je sovjetski primer izvedljiv in sprejemljiv povsod tam, kjer obstoji eksploatacija človeka po človeku in kjer živi v zatiranih množicah hotenje po osvobojenju izpod eksploatatorskega kapitalističnega jarma.

To dejstvo je najlepše podčrtal tovariš Stalin, ko je govoril reč o novi sovjetski ustavi in dejal:

„To bo dokument, ki bo pričal, da je tisto, o čemer so sanjali in še sanjajo milijoni poštenih ljudi v kapitalističnih deželah, v ZSSR že uresničeno.“

„To bo dokument, ki bo pričal, da se more to, kar je bilo izvedeno v ZSSR, prav lahko uresničiti tudi v drugih deželah.“

Stanko Križnar

Velika partizanska zmaga

Slovenska narodno-osvobodilna partizanska vojska, ki se je v teku enega leta razvila iz maloštevilnih diverzantskih skupin in skupinic v vojaški organ slovenske narodne **vstaje**, v učinkovito sredstvo osvobodilne vojne slovenskega naroda — si je hkrati z zmagami nad okupatorji in nad neznanskimi težavami svojega razvoja priborila tudi izrazit **mednarodni pomen**.

V čem obstoja njen mednarodni pomen?

Prvič v tem, da se Slovenska Narodno-osvobodilna Partizanska vojska bojuje na **stičnem** ozemlju obeh fašističnih zaveznikov — Nemčije in Italije. To pa se z drugimi besedami pravi, da je Slovenska Narodno-osvobodilna Partizanska vojska zanesla udarce osvobodilne vojne proti fašističnemu imperializmu na eno izmed tistih točk **fašističnega zaledja**, ki so za fašistični tabor **najnevarnejše**.

Drugič v tem, da so vojaški udarci Slovenskih partizanskih čet na samih nemških in italijanskih **narodnih** mejah za nemško in italijansko civilno prebivalstvo **živo** zanikanje demagoških laži o fašističnih zmagah, živa priča o vulkanu, ki že deluje pod tlemi fašističnih nasilnikov, **živ dokaz**, da se fronta osvobodilne vojne **že** razteza iz daljnega sovjetskega ozemlja v bližino fašističnega osrčja. To pa se z drugimi besedami pravi, da je borba slovenskih partizanov eden izmed najpomembnejših virov za demoralizacijo fašističnega zaledja, za iztreznjevanje nemških in italijanskih množic, za protifašistično usmerjevanje in **aktivizacijo** delovnega ljudstva Nemčije in Italije.

Tretjič v tem, da vodijo po slovenskem ozemlju prometne žile, ki so važne za prevoz fašističnega vojaštva na sovjetsko fronto. To pa se z drugimi besedami pravi, da vojaške akcije Slovenske Partizanske vojske doprinašajo k demoralizaciji nemškega in italijanskega vojaštva, še preden se pojavi na velikih frontah.

Četrtrič v tem, da se slovenska Partizanska vojska kot sestavni del Narodno-osvobodilne Partizanske in prostovoljske vojske Jugoslavije bojuje glede na svoj geografski položaj v prvih linijah jugoslovanske partizanske fronte.

Petič v tem, da so akcije slovenskih partizanov že v znatni meri preprečile fašističnim roparjem, črpati slovenske surovine. Zlasti velja to za izvoz lesa v Italijo.

Šestič v tem, da predstavlja borba, ki jo bijejo slovenski partizani v vseh slovenskih pokrajinah, ogorčen protest proti nemškemu in italijanskemu imperialističnemu razbojništvu **tik ob samih nemških in italijanskih narodnih mejah**.

Če pa mednarodni pomen slovenske partizanske vojske tako ocenimo, nam postane hkrati jasno dvoje:

1. Zakaj je splošna fašistična ofenziva, ki se je razvijala letos poleti, vsebovala tudi sistematično pripravljeno in z velikimi silami izvedeno ofenzivno akcijo proti slovenskemu partizanstvu.

2. Da bi bilo za zmago združene nemške ter italijanske ofenzive proti slovenskemu partizanstvu neizogibno potrebno popolno

uničenje ali vsaj izrazito razbitje ter oslavljenje njegovih sil in da pomeni kakršenkoli drugi rezultat take ofenzive njen očividni poraz in veliko zmago slovenskega partizanstva.

Ko so se letos poleti Rainer, Grazioli in nemški ter italijanski generali dogovorili za ofenzivo proti Slovenski partizanski vojski, so potemtakem svojemu načrtu morali dati in so mu tudi dejansko dali naslednji jasen smoter: **popolno likvidacijo slovenskih partizanskih čet.**

Da je bil smoter res tak, dokazujejo med drugim tale dejstva: 1. izredno velika množina izbranega vojaštva, s katerim so pričeli okupatorji ofenzivo (sodelovalo je 60.000 Italijanov in 20.000 Nemcev), 2. silna oborožitev njihovih ofenzivnih sil (aviacija, tanki, topništvo, motorizirane enote, najmodernejše avtomatsko orožje), 3. način njihove ofenzive (razdelitev vsega ofenzivnega področja na sektorje, ki so jih velike ofenzivne sile zaporedoma in sistematično obkoljevale ter preiskovale), 4. okupatorska propaganda v teku ofenzive in po ofenzivi, ki je vneto zatrjevala, da so „partizani uničeni“.

Več kot dvomesečna ofenziva svojega poglobitnega smotra — uničenja Slovenske partizanske vojske — ni v ničemer dosegla. Nasprotno! Partizanska vojska je izšla iz ofenzive moralno, organizacijsko in taktično močnejša, prečiščena in obogatena s strateškimi, taktičnimi, organizacijskimi ter političnimi izkušnjami.

Iz vsega tega pa sledi, da se je nemško-italijanska ofenziva **sprevrгла v izrazit okupatorski poraz, v veliko partizansko zmago.**

Da bi partizansko zmago nad združeno nemško-italijansko ofenzivo v celoti označili, moramo prav posebno poudariti še naslednja dejstva:

1. Kljub velikanski sovražnikovi premoči tako glede števila kakor glede orožja, govori razmerje med fašističnimi in partizanskimi izgubami v nedvomno partizansko korist (2.000 mrtvih in ranjenih Italijanov, 500 mrtvih in ranjenih Nemcev, 360 mrtvih, ranjenih in pogrešanih partizanov).

2. Taktika Slovenske partizanske vojske se je povsem obnesla. Vojno poročilo Glavnega poveljstva je upravičeno ugotovilo: „Srditi odpor, ki so ga nudili partizanski oddelki na Notranjskem, je zadal sovražniku zelo hude izgube in bistveno zadržal hitrost, s katero je nameraval sovražnik razširiti svojo ofenzivo na druge predele tako imenovane „Ljubljanske province“. Izmikalna taktika v manjših skupinah je na Kočevskem paralizirala skoraj neprodušne obroče velikanske sovražnikove premoči, medtem ko so večje partizanske koncentracije na Dolenjskem in njihovo uspešno manevriranje po eni strani zavajale sovražnika, da je udarjal v prazno, po drugi strani pa mu za hrbtom zadajala težje udarce. Partizanske čete na Gorenjskem in Štajerskem so kombinirale srdite spopade s spretno maneversko in izmikalno taktiko“.

3. Partizani in poveljniški in politkomisarski sestav, ki so morali vzdržati strahovit, za „normalne“ pojme o „pravilih“ vojskovanja nevzdržen sovražnikov pritisk, so preizkušnjo, ki jo je okupatorska ofenziva naložila Slovenski partizanski vojski, v bistvu in v splošnem izredno dobro prebili.

4. Slovenske partizanske čete so bile že v teku ofenzive sposobne pričeti svojo reorganizacijo, ki je ustrezala izkušnjam ofenzive in novi

razvojni stopnji Slovenske partizanske vojske. Rezultat reorganizacije so poleg terenskih odredov kot najbolj neposrednih organov narodne vstaje, štiri Udarne brigade, ki pomenijo nov korak v smeri približevanja regularni armadi.

5. Po kratkotrajni reorganizacijski periodi je Slovenska partizanska vojska prešla v **svojo** ofenzivo tako proti okupatorjem kakor proti beli gardi.

Velika zmaga Slovenske partizanske vojske je hkrati velika zmaga naše Partije. Združena italijansko-nemška ofenziva je pač predstavljala doslej najtežjo preizkušnjo za vse politično in vojaško delo Osvobodilne fronte, v katerega je vnesla tolikšen in tako merodajen delež prav naša Partija.

Peter Kalan.

Poslednji korak bele garde

Pod varstvom združene nemško-italijanske ofenzive je bela garda konec poletja napravila svoj najgnusnejši, najusodnejši in poslednji razvojni korak: **proti lastnemu narodu je nastopila z orožjem in začela državljansko vojno v razdobju, ki je v slovenski narodni zgodovini najhujše in ki potemtakem terja kar najtesnejšo narodno enotnost.**

Izdajalski razvoj bele garde, ki je hkrati proces njene popolne politične, moralne in človeške degeneracije, je potekel v znamenju dosledne zakonitosti. Globlje in globlje je padala v svojem zagrizenem iz razrednih protiljudskih pobud izvirajočem sovraštvu do narodnega osvobodilnega gibanja, dokler ni brez krinke pokazala svojih kart. Srdit odpor proti naslonitvi Jugoslavije na Sovjetsko Zvezo, kapitulantstvo in dejanska izdaja ob aprilskem zlomu, poklonitvena deputacija v Rimu, izdajalska gonja proti OF od vsega početka osvobodilnega gibanja, zakotne denunciacije, mihajlovičevska agitacija in končno oboroženi nastop proti slovenskemu narodu — take so postaje na judeževi poti bele garde.

Dosledna izroditvev bele garde v vulgarno tolpo zunanjih sovražnikov slovenskega naroda sodi brez dvoma v isti **splošni** proces, ki ga drugod označujejo imena Petainov, Quislingov, Paveličev, Nedičev in podobnih Iškarijotov. Kljub temu pa ima razvoj slovenske bele garde še svoje posebne značilnosti, ki so v bistvu naslednje:

1. Medtem ko so Petaini, Quislingi, Paveliči in Nediči izdajali in izdali vsaj pod nekim **videzom** nacionalnih koristi, je bela garda morala in tudi storila svoj poslednji izdajalski razvojni korak povsem **odkrito, brez nacionalne maske**. Ko se je slovenska bela garda z orožjem v rokah spečala z okupatorji, je postalo njeno izdajstvo očitno ko beli dan.

2. Slovenska bela garda se je odločila za svoj najpodlejši izdajalski korak prav tedaj, ko se poskuša prenekateri petokolonec po drugih

deželah izmotati iz svoje izdajalske situacije, preiti na sprejemljivejše postojanke in znova zabrenkati na strune reakcionarnih elementov v naprednem zavezniškem taboru Sovjetske Zveze, Velike Britanije in Amerike.

3. Medtem ko je petokoloncem drugod v Jugoslaviji uspelo zane-titi državljansko vojno že v zgodnjih razdobjih osvobodilnega gibanja, se je slovenski beli gardi posrečilo tako najhujše izdajalstvo šele sedaj, ko prehaja slovensko osvobodilno gibanje z vsem svetovnim razvojem vred v svojo odločilno fazo.

Naštete tri posebnosti v razvoju slovenske bele garde so brez dvo-ma beli gardi v škodo in Osvobodilni fronti v korist. V bistvu so re-zultat pravilne politike Osvobodilne fronte v splošnem, naše Partije pa še prav posebej. Pravilna politika OF in KPS je namreč belo gardo **prisilila**, da je svoj poslednji, zgodovinsko seveda neizogibni korak na-pravila **šele** v okoliščinah, ki so zanjo najneugodnejše, čeprav so hkrati za slovenski narod najtrše.

Taktika bele garde, oziroma kar je vsekakor točneje — belogardi-stična taktika okupatorjev se razvija v treh smereh:

1. Politično poizkuša na temelju strahu in omahovanja pred ne-zaslišanim okupatorskim terorjem odtegniti zlasti srednje sloje Osvobo-dilni fronti.

2. Vojaško se trudi zavreti zmagovito pot Slovenskih narodno-osvobodilnih partizanskih čet z organiziranjem bratomorilskih oborože-nih tolp.

3. Organizacijsko in moralno bi rada ohromila delovanje OF s pritiskom, ki ga na aktiviste OF in slovenske narodne množice izvaja s terorjem pobesneli okupator.

Borba naše Partije in celotna OF mora odgovarjati **ofenzivno** v vse tri smeri **hkrati**.

Poskusu, da odtegnejo okupatorji in bela garda srednje sloje Osvo-bodilni fronti, ali da jih vsaj nevtralizirajo, je treba zoperstaviti **naš** boj za srednje sloje. Ta boj se mora razvijati na naslednji podlagi:

1. Njegova politična linija je linija osvobodilne vojne slovenske-ga naroda, borbene enotnosti slovenskih narodnih množic, aktivna borba proti državljanski vojni, njenim organizatorjem in podpihoval-cem.

2. Sredinskim skupinam je treba znova ponuditi vso priliko, da sodelujejo v borbi proti državljanski vojni in beli gardi in da se vklju-čijo v OF kot vsenarodno osvobodilno gibanje. Hkrati je potrebno javno, jasno in glasno pribiti, da je sodobni čas skrajno alternativni čas, ki ne dovoljuje sredini samostojnega obstoja. Po eni strani se je namreč po-ložaj tako razjasnil, da ima vsakdo, kdor ni namenoma slep in gluha, možnost, opredeliti se, po drugi strani pa predstavljajo sedanji trenotki poslednjo preizkušnjo za vse, ki se nočejo odkrito odločiti za okupator-je in belogardiste.

Boj Osvobodilne fronte za novo množično širino in predvsem za srednje sloje, je sestavni del politične in vojaške ofenzivne akcije, ki jo

mora OF nujno izbojevat, če hoče v novih okoliščinah in pogojih za delo likvidirati negativne posledice poletne italijansko-nemške ofenzive.

Ko organiziramo politično borbo za srednje sloje, moramo hkrati napovedati oboroženim belogardističnim tolпам in njihovim organizatorjem neizprosen oborožen boj, preračunan na njihovo fizično uničevanje. Mišljenje, da se je proti državljanski vojni mogoče boriti zgolj z agitacijo in propagando, je pogrešeno v svojih temeljih, ker ne upošteva družbenih korenin, iz katerih poganja izdajstvo nad narodom. Danes, ko je bela garda naperila puško proti slovenskemu narodu, je treba njene tolpe trebiti s puško. Taka je njena prva zapoved aktualne borbe proti državljanski vojni. Druga zapoved, s prvo kar najbolj logično povezana, pa se glasi: ni dovolj če uničimo samo belogardistične **vojake** državljanske vojske. Hkrati z uničevanjem bratomorilskih tolп je nujno potrebno uničevati **organizatorje** bratomorilske vojne.

Končno moramo v novih delovnih pogojih za OF in našo Partijo znova in znova poudarjati, da je od **borbene morale odvisno vse**. Nezaslišani teror in strahotne žrtve bo lahko slovenski narod vzdržal samo, če bo ostala njegova borbena morala na višini.

Aktiv OF si mora biti danes bolj kot kdaj koli na jasnem, da bi pomenilo oklevanje pred **neizogibnimi** žrtvami — **oportunistični** umik in zapuščanje pozicij, kar bi lahko postavilo na kocko celo končno zmago slovenskega naroda in njegovega osvobodilnega gibanja. Tako spoznanje je v skladu tudi z **moralnim** odnosom pravega borca do **neizogibnih** žrtev. Vprašanje žrtev in moralna odgovornost za žrtve se namreč danes v vsej svoji neizprosni konsekvenci takole izrazita: **slovenski narod mora zmagati za vsako ceno!**

Blaznemu stopnjevanju terorja lahko zoperstavi zaslužnjeni narod zgolj eno učinkovito sredstvo: **združitev svojega oboroženega odpora z najgloblji prezirom okupatorjevih strahovalnih metod**. In s tako borbena moralo mora aktiv OF **prežeti** slovenske narodne množice. Le **tako** bomo tudi žrtve reducirali na neizogibni minimum. Kadar je po-teptani narod pripravljen raje stoje umreti kakor kleče živeti, tedaj je tudi borbenemu narodnemu vodstvu v polni meri omogočeno, da z vso odgovornostjo odloča, katere žrtve so nujne in katere bi bile odveč.

Ali bodo slovenske ljudske množice vse težave in strahote, ki so še pred nami, zares prebile z neuklonljivo borbena zavestjo in moralo, je dandanes odvisno edino od morale in dela — **aktiva OF**. Borbena morala ljudskih množic je v končni instanci vselej zrcalo borbene morale — **naših aktivistov**.

Peter Kalan.

Vojaške naloge

Po nemško-italijanski ofenzivi je morala neizogibno nastopiti politična in vojaška ofenzivna akcija Osvobodilne fronte in **Slovenske partizanske vojske proti beli gardi in okupatorjem**. Če bi defenzivno taktiko uporabljali dalje kakor pa jo je nujno zahtevala kratkotrajna reorganizacijska perioda, bi slovensko osvobodilno gibanje samo sebi zadrgnilo vrv okoli vratu. V političnem pogledu bi postali slovenski srednji sloji plen bele garde, v vojaškem pogledu pa bi bila še tako strahopetna in maloštevilna okuptaorska ali belogardistična tolpa sposobna goniti in poditi slovenske partizanske oddelke.

Čim pa smo se odločili za **svojo** ofenzivno akcijo, smo seveda dolžni svoje vojaške naloge odrediti in motriti skozi prizmo svojih vojaških in političnih **ofenzivnih** potreb.

V političnem pogledu zahteva naša ofenzivna akcija predvsem **dvig politične ravni** slovenskih partizanov. Samokritično moramo priznati, da je bilo politično delo v partizanskih četah — **nezadostno**, skrb, usposobljenost politkomisarskega kadra pa **skrajno pomanjkljiva**. Tej slabosti je treba predvsem pripisati partizanske napake v odnosu do civilnega prebivalstva, kakor tudi dezertacije, kolikor jih je bilo. Ko to ugotavljamo, se hkrati zavedamo, da danes ne gre zgolj za popravilo nekdanjih napak in pomanjkljivosti, temveč da je potrebno doseči precej več: **slovenskemu partizanstvu moramo toliko dvigniti njegovo politično raven, da ga usposobimo vsaj za osnovno politično iniciativo in presojo**. Zaradi strahovitega okupatorskega terorja in zaradi zagrizenih naporov bele garde, da razplamti državljansko vojno, je namreč v organizacijskem pogledu **težišče političnega dela v mnogočem prešlo na partizanske čete**.

V **vojaškem** pogledu terja naša ofenziva dvig vojaške strokovne usposobljenosti naših čet v splošnem, našega poveljniškega in politkomisarskega sestava pa še prav posebej. Brez strumnega vojaškega ustroja, partizanstvu ustrežajočega sistema povelj, vojaške discipline in vojaških vežb si ne moremo zamisliti vojske, ki naj bi izvedla naloge naše sedanje ofenzivne periode. Hkrati pa je seveda treba poudariti, da vojaške **vežbe** ne smejo izpodriniti in nadomestiti vojaških **akcij**.

Z **kadrovskim** pogledu moramo na vsak način omogočiti dvig in razvoj **novega** poveljniškega in politkomisarskega kadra, ki ga bo treba v marsikateri četi in marsikaterem bataljonu šele poiskati. V ta namen pa je potrebno **spoznati** naš partizanski kader, vestno ga poučevati tako v borbi kakor v taboriščnem življenju in na pohodih. **Vzgoja** kadrov je splošna naloga naše Partije in Osvobodilne fronte, v Slovenski partizanski vojski, kjer je naš kader najmlajši in naimanj izkušen, pa smo vzgojo kadra najbolj zanemarjali. Treba je sedaj tudi v tem napraviti radikalen in energičen **prelom**.

V **organizacijskem** pogledu moramo doseči troje: 1. utrditi Udarne brigade kot višjo razvojno obliko partizanske vojske. 2. utrditi terenske **odrede**, ki so neposredni organ slovenske narodne vstaje in

osnovna mobilizacijska središča za dotok novih partizanov. 3. utrditi in razviti mrežo **zvez** ter povečati njihovo **ekspeditivnost** in **hitrost**.

V pogledu **razširjenja** Slovenske partizanske vojske se je treba pogumno lotiti nove **mobilizacije**. Prisilni mobilizaciji, ki jo izvajajo belogardisti in okupatorji, moramo zoperstaviti svojo kampanijo za novo **partizansko mobilizacijo**.

V pogledu **oborožitve** naj naglasimo, da je to najbolj pereč problem Slovenske partizanske vojske. Mi moramo predvsem dobro **opremiti** slovensko narodno vojsko z okupatorskim orožjem.

Glede **poznanja sovražnikovih namenov** priznajmo samokritično, da je bila vojaška obveščevalna služba doslej skrajno nezadostna. To pomanjkljivost je mogoče odpraviti s sistematično organizacijo obveščevalne službe v vseh partizanskih formacijah in štabih, ter s skrbnim iskanjem sposobnih kadrov za obveščevalne posle.

Končno je vredno še prav posebno naglasiti, da je vprašanje opreme naše vojske in njene zimske oskrbe — hkrati vprašanje celotne Osvobodilne fronte in vprašanje vsake posamezne partizanske edinice ter enote. Reševati ga je treba, da se ga po eni strani sistematično lotijo odgovorna vodstva, po drugi strani pa, da razvijemo najširšo samoinicijativo partizanskih čet, bataljonov, odredov in brigad.

Razume se, da je danes osnovna naloga za člane naše Partije ki so hkrati člani Slovenske partizanske vojske — dajati vzpodbudo in najaktivnejše sodelovati pri realizaciji nalog, ki smo jih našeli v pričujočem članku.

Peter Kalan

ZSSR in slovenski narod

Med balkansko vojno je Lenin napisal besede, ki so brez dvoma najiskrenejše, kar jih je bilo izrečenih v prid malim slovanskim narodom. Dejal je: „**Demokracija vobče, delavci pa še posebej, so proti temu, da bi lisice in volkovi „protežirali“ Slovane, so za popolno samoodločbo narodov, za popolno demokracijo, za osvoboditev Slovanov izpod slehernega protežiranja s strani „velesil“.**

Z zmago Velike Oktoberske Socialistične Revolucije je politika, ki jo te besede obeležujejo, postala uradna vnana politika prve delavsko-kmečke države. Sovjetska oblast je takoj prvi dan svojega obstoja odpovedala vse tajne pogodbe, ki jih je bila veleposestniško-kapitalistična carska Rusija sklenila z drugimi imperialisti na račun malih narodov. Med temi pogodbami je bila ena, ki so jo imperialistični razbojniki še prav posebno prikrivali: **londonski pakt** iz leta 1915., s katerim so antantini imperialisti, vključivši carsko Rusijo, obljubili Italiji dobršen del slovenske zemlje, da bi na njihovi strani vstopila v vojno.

S svojim prvim vnanjepolitičnim dejanjem so ruski komunisti pred vsem svetom razkrinkali nizkotno kupčijo s slovensko zemljo in s slovensko krvjo.

Najzavednejši del slovenskega delovnega ljudstva, ki se je zbral v Komunistični Partiji Slovenije, je iz bogatih izkušenj sovjetskega ljudstva leta in leta črpal pobude za svoj neenaki, herojski boj proti slovenski protiljudski in protinacionalni reakciji.

Tovariš Stalin je z bratsko pažnjo spremljal težki boj jugoslovanskih komunistov, ter v dveh znamenitih člankih o nacionalnem vprašanju v Jugoslaviji že 1925. leta izrekel svoje mišljenje o vsebini, o potih in smotrih nacionalnega boja Slovencev in Hrvatov. S točnostjo genialnega vidca je že tedaj pokazal, kam bo Jugoslavijo, zapleteno v mrežo mednarodnih imperialističnih nasprotij, privedla pogubna politika nacionalnega zatiranja, katere nosilec je bila ves čas velesrbska buržuazija, krepko podprta od slovenske in hrvatske reakcije, ki sta se bali lastnih narodov.

Navodila tovariša Stalina so bila mogočno orožje v rokah slovenskih komunistov v njihovem boju za **resnično ljudsko in resnično slovensko pot** k osvobojenju in zedinjenju vseh delov slovenskega naroda.

Kolikor večja nevarnost je grozila slovenskemu narodu ob strani fašističnih sosedov, od Hitlerjeve Nemčije in Mussolinijeve Italije, toliko podležša je bila politična igra, ki so jo „slovenski voditelji“ ter njihovi velikosrbski gospodarji in pokrovitelji s smrtnimi sovražniki slovenstva igrali proti slovenski svobodi. In kolikor očitnejše je bilo izdajstvo reakcije, toliko jasneje so slovenske množice spoznavale, da je zanje rešitev le ramo ob rami s svobodnimi narodi ZSSR. To svoje stremljenje po najtesnejši naslonitvi na ZSSR je slovensko ljudstvo izreklo z veličastno podpisniško akcijo za ustanovitev Društva prijateljev Sovjetske Zveze.

Navzlic najhujšem terorju Natlačenovih petokolonskih oblasti, ki so podpise v množicah plenile in podpisnike policijsko preganjale, so Slovenci v 1940. letu zbrali več deset tisočev podpisov. To je bila mogočna manifestacija bratstva med slovenskim narodom in narodi ZSSR, mogočen izraz odpora proti izdajalski politiki reakcije, s tem pa hkrati tudi zarodek sedanjega herojskega odpora Slovencev proti tujim okupatorjem in njihovim prodanim belogardističnim opričnikom. Slovenski narod je tedaj prvič premeril svoje sile za veliko nacionalno-osvobodilno vojno, ki je postajala vse bolj neizbežna, zakaj vladajoča klika v Jugoslaviji je drvela nezadržno naprej po poti izdajstva.

Vsa jugoslovanska reakcija je v marcu 1941. odklonila sovjetsko ponudbo za sklenitev pakta o medsebojni pomoči med Jugoslavijo in ZSSR. Pripravljala je popolno kapitulacijo in se 25. marca priključila protisovjetskemu bloku.

Ko je jugoslovansko ljudstvo v dneh po 25. marcu v silovitem zamahu pometlo z izdajalci, se je znašlo pred sovražnikom osamljeno, razoroženo in izdano od vseh svojih „zakonitih vodnikov“. Neločljiva povezanost slovenske in jugoslovanske usode z usodo narodov ZSSR, je v tistih dneh postala obče spoznanje.

Slovenski narod je stopil v novo razdobje svojega življenja, v oboroženo borbo za dokončno osvobodjenje in zedinjenje. Buržuazna reakcija, ki

mu je desetletja krojila usodo, je padla v objem tujim okupatorjem ali pa si poiskala varno zatočišče v tujini. Komunistična Partija Slovenije je dala pobudo za združitev vseh iskrenih slovenskih patriotov v Osvobodilni fronti slovenskega naroda, ki je postala organizator in vodja vsenarodnega slovanskega odpora proti tujim osvajalcem. Pod vodstvom svoje OF je postal slovenski narod samostojen činitelj v borbi svobodoljubnih narodov proti fašističnemu barbarstvu.

Nad gnusnimi spletkami slovenske mednarodne plutokracije se dviga Sovjetska Zveza kot mogočno jamstvo, da se bodo temni naklepi reakcije proti samoodločbi narodov razblinili v nič. Sovjetska oblast je ob svojem rojstvu narode bivše carske Rusije osvobodila izpod slehernega protektorata imperialističnih velesil. Sovjetski oblasti je tuja vsakršna politika razdeljevanja sveta na „interesne sfere“ velesil. Stalin je 1939. leta ponovno in v imenu vsega sovjetskega ljudstva proglasil, da je ZSSR pripravljena pomagati vsem narodom, ki jim hočejo imperialistični volkovi s silo krojiti usodo, vsem narodom, ki se hočejo proti takemu nasilju boriti za neodvisnost svoje domovine.

ZSSR je edina, ki ni niti najmanj nasedla mihajlovičevskim mistifikacijam in s prezirnim molkom odgovarja na obupna prizadevanja velikosrbske čaršije ter njenih trabantov, ki merijo na to, da bi iz očitnega izdajalca pred svetom **napravila „legendarnega heroja“**. Sovjetska Zveza je edina, ki neprestano uradno in neuradno poudarja, da se **samo narodno-osvobodilna partizanska vojska Jugoslavije ramo ob rami s sovjetskimi partizani in z nepremagljivo Rdečo Armado bori za svobodo jugoslovanskih in vseh drugih tlačениh narodov**. Zato ne bo Sovjetska Zveza nikdar dopustila, da bi katerakoli velika ali majhna imperialistična klika izigrala titanske napore slovenskega in jugoslovanskega osvobodilnega gibanja.

Sovjetska Zveza noče nikomur **vsiljevati** svoje oblike vladavine, zakaj že 1882. leta je veliki učitelj revolucionarnega proletariata Friedrich Engels napisal, da „zmagoviti proletariat ne more nobenemu tujemu narodu vsiljevati nikakršnega osrečevanja, ne da bi s tem izpodkopaval svojo lastno zmago“. **Toda Sovjetska Zveza je in bo zastavila vso svojo moč, da bodo narodi po končni zmagi nad fašizmom dejansko lahko sami odločali o svoji usodi.**

Na predvečer usodnih dogodkov, dne 5. aprila 1941., je svetnik sovjetskega poslaništva v Beogradu, Patrikijev, predstavniku slovenskih kulturnih delavcev v slovo dejal: „My Slovencev nikogda ne zabudem! — Mi na Slovence ne bomo nikdar pozabili!“

Slovenski narod je odtlej pred vsem svetom pokazal svojo življenjsko voljo, svoje veliko hrepenenje po svobodi. Kot hrabri bojovníki so Slovenci stopili v neizprosni boj za svojo svobodo in za svobodo vsega človeštva. Osvobodilna fronta je organizacijski izraz te enodušne volje slovenskega ljudstva. Zato je bila Sovjetska Zveza ona, ki je, slovenskemu narodu posebno, že dala mednarodna jamstva in največjo moralno oporo v njegovem boju. Vseslovanski odbor v Moskvi, ki vodi ves osvobodilni boj slovanskih narodov, je 21. oktobra 1942. v svojem proglasu slovenskemu narodu pred vsem svetom poudaril: „**Slovenski narod se bo**

pokoril samo odredbam Slovenske Osvobodilne fronte, ki je zdaj edina zakonita oblast na Slovenskem.

To je priznanje, preko katerega ne more nihče več na svetu. V deželi sovjetov so 1917. leta z razkrinkanjem londonskega pakta pred vsem svetom obsodili krivice, ki so jih imperialistični razbojniki pripravljali slovenskemu narodu. V deželi sovjetov so se pred vsem svetom prvi postavili za pravice, ki jih danes terja slovenski narod v svoji sveti in pravični nacionalno-osvobodilni fronti.

Zato petindvajsetletnico obstoja Delavsko-kmečke sovjetske oblasti praznuje hkrati z narodi ZSSR tudi ves boreči se slovenski narod, ki v ZSSR danes bolj kot kdaj prej vidi mogočnega iskrenega zaščitnika svojih temeljnih življenskih pravic.

S. K.

Druga fronta

Vprašanje o vzpostavitvi druge fronte je dobilo pomen **centralnega vprašanja** na področju mednarodnih političnih odnosov. Ta pomen je že zdavnaj prekoračil okvire čisto vojno-strateškega značaja. Druga fronta je postala predvsem vprašanje najbolj daljnosežnega **političnega** pomena. Prav zaradi tega dobivajo izjave tov. Stalina, ki jih je dal 3. oktobra tega leta ameriškemu časnikarju Cassidyju o pomenu druge fronte, tem večjo važnost.

Kot komunisti in borci za tako rešitev slovenskega nacionalnega vprašanja, ki bo za vse čase onemogočila ponovno podjarmljenje slovenskega naroda, smo dolžni dogodke sedanjih časov gledati v njihovi celoti. Slovenski narod mora imeti jasno pred očmi dejstvo, da ima zakletega sovražnika svoje svobode in samoodločbe ne le v fašističnih imperialistih osnih držav, ampak da podobni njegovi sovražniki žive in delujejo z vso intenzivnostjo tudi v kapitalističnih državah bloka, ki se bori proti Hitlerjevim razbojnikom. Pri nas doma se to dejstvo jasno razkriva ob primeru izdajalskega početja z Dražo Mihajlovičem, na mednarodnem področju pa se najočitneje kaže na primeru vprašanja o vzpostavitvi druge fronte v Evropi.

To vprašanje nas sili, da se spomnimo nedavne preteklosti: dogodkov ob španski državljanski vojni, podjarmljenju Češkoslovaške republike itd. Dve težnji sta bili v vsej takratni politiki Chamberlainove vlade in chamberlainovske linije jasno razvidni:

1. Neprikrito sovraštvo proti ZSSR in poskus, rešiti angleško-nemška imperialistična nasprotja na ta način, da bi Hitlerja nahujskali na ZSSR.

2. Neprikrito sovraštvo proti osvobodilnim težnjam malih in zatiranih narodov sploh, ter poskus, da bi Hitlerja uporabili kot mednarodnega policaja proti antiimperialističnim težnjam zatiranih in ogroženih narodov Evrope ter vsega sveta.

Ti dve težnji sta privedli do takozvane „münchenske politike“ Chamberlainove vlade v Angliji, ki je predstavljala najbolj imperialistične in najbolj reakcionarne angleške kroge. Ni dvoma, da je bil cilj te „münchenske politike“ uničiti ali vsaj bistveno oslabiliti ZSSR, ter zlomiti osvobodilne antiimperialistične težnje zatiranih in ugroženih (zlasti malih) narodov, preprečiti zbiranje teh zatiranih narodov v boju proti fašističnim imperialistom in naslanjanje teh narodov na ZSSR. Znano je, da je na tako sovražno politiko sovjetska vlada 1939. leta odgovorila s sklenitvijo sovjetsko-nemškega pakta, ki je mahoma prekrižal račune „münchenskih politikov“. Danes je jasno, da je prav ta pakt omogočil kasnejšo resnično združitev svobodoljubnih narodov v boju proti fašističnim osvajalcem. Treba je bilo najprej in predvsem zlomiti reakcionarne tendence „münchenske gospode“, proti ZSSR in malim narodom, da bi se ustvarila podlaga za resnično sodelovanje svobodoljubnih narodov vsega sveta.

Nikakega dvoma danes ni več, da je sovjetska politika odnesla popolno zmago. Polom „münchenske politike“ je zlomil postojanke najreakcionarnejših chamberlainovskih krogov v neposrednem vodstvu angleške politike. Angleške ljudske množice so po svoji ogromni večini nastopile za dosledno in nepomirljivo vojno proti Hitlerju in njegovim pomagačem ter za združitev vseh resničnih svobodoljubnih sil v tej vojni. Jasno je, da je v zvezi s tem postala osnovna zahteva ljudskih množic resnično zavezništvo z ZSSR, najaktivnejša pomoč Rdeči Armadi, ter resnična podpora zatiranim narodom, ki se bore za svojo svobodo. Churchillova vlada je dejansko napravila nekaj korakov, ki so bistveno utrdili fronto proti Hitlerju in zlasti učvrstili zavezništvo med ZSSR na eni ter Anglijo in Ameriko na drugi strani. To zavezništvo je dobilo moralno-politično osnovo, ki je postala osnova borbe vseh svobodoljubnih sil sveta proti fašizmu. Zavezništvo med ZSSR, Anglijo, Ameriko in drugimi narodi, ki so se dvignili v boju proti fašističnim osvajalcem, je postalo resnična sila, ki je bistveno vplivala na oslabitev Hitlerjevih postojank, četudi je glavno — da, skoraj vse — breme vojne akcije proti Hitlerju dejansko nosila in ga nosi še danes ZSSR. Tudi slovenski in vsi narodi Jugoslavije so zato v svoji borbi upravičeno pozdravljali poleg ZSSR, ki je s svojim bojem nedvomno izkazala slovenskemu in vsem narodom Jugoslavije največje usluge in zlasti slovenski narod s svojo borbo rešila pred uničenjem, kot svoja velika zaveznika tudi Anglijo in Ameriko ter se veselil slehernega vojnega uspeha teh dveh velesil v zavesti, da je to obenem njegov uspeh. Hkrati pa so narodi Jugoslavije s svojo lastno oboroženo borbo znatno podprli fronto teh dveh držav proti fašističnim imperialistom.

No, pri vsem tem bi bilo vendarle napačno misliti, da je s tem „münchenska linija“ popolnoma razbita. Osnovno vprašanje v sedanji vojni je: **uničenje Hitlerjevega fašizma in vseh tistih agresivnih sil, na katere se naslanja, oziroma iz katerih raste.** To je tudi osnova, na kateri so se združili svobodoljubni narodi v sedanji vojni. Posamezne politične smeri v bloku držav, ki se bore proti fašističnemu bloku, je potemtakem mogoče in je treba ocenjevati **po odnosu, ki ga imajo do**

tega osnovnega cilja. Če pa gledamo s te strani, bomo ugotovili, da v Angliji in Ameriki še vedno žive reakcionarni ljudje, ki ne delajo v korist ciljev, ki si jih je postavil anglo-sovjetsko-ameriški zavezniški blok. Za nekatere kroge od teh političnih sil ni uničenje fašizma glavni cilj te vojne, ampak poskušajo predvsem izkoristiti fašistične države kot protiutež osvobodilnim težnjam zatiranih narodov, ki se hočejo v tej vojni dokončno otresti jarma kateregakoli imperialističnega zatiranja, ter proti ZSSR, ki predstavlja glavnega zaščitnika teh narodov. Boj proti fašizmu je sprožil ogromno bojovno gibanje malih in zatiranih narodov vsega sveta, ki se hkrati v tej vojni bore za to, da dokončno zavarujejo svoj svoboden in neodvisen obstanek v bodočnosti. Prav proti takim težnjam malih in zatiranih narodov pa se najreakcionarnejši krogi v Angliji in Ameriki bore z vso doslednostjo reakcije, pri čemer se objektivno neprestano povezujejo s fašističnimi imperialisti. Jasno je potemtakem, da so take tendence objektivni zaveznik fašistične osi znotraj antifašističnega bloka in celotnemu gibanju proti fašizmu prinašajo ogromno škodo. Jasno je, da take tendence najbolj škodujejo tudi angleškemu narodu samemu. Te tendence niso nič drugega, kakor nadaljevanje „münchenske linije“ v sedanjih razmerah.

Da ima ta smer nekatera oporišča tudi v vladajočih krogih Anglije in Amerike, dokazuje cela vrsta primerov. Dovolj je opozoriti na Hessov primer, ki živi v Angliji pravzaprav kot nekak gost, dasi je eden tistih predstavnikov nemškega fašizma, ki je odgovoren za neštete zločine nad zatiranimi narodi. S pravico zahtevajo zatirani narodi, da se tega zločinca postavi pred sodišče. Dalje je v tem pogledu zgovoren primer Draže Mihajlovića, ki še vedno uživa podporo nekaterih krogov, dasi ni danes za nikogar več tajnost, da je Draža Mihajlović direktni zaveznik okupatorjev. Že taki primeri nam kažejo, da iščejo in najdejo sovražniki antifašistične borbe zatočišče in celo podporo, predvsem pri nekaterih reakcionarnih angleških in ameriških krogih. Prirodno je, da tako postopanje ni v korist učvrstitvi notranje povezanosti zaveznikov v borbi proti fašističnim imperialistom.

Najbolj nazorna pa postanejo vsa ta dejstva na vprašanju vzpostavitve druge fronte v Evropi. Očitno je, da pri tem ni več osnovno vprašanje o vojaških možnostih ali nemožnostih druge fronte. Gre tu v prvi vrsti, na eni strani za vprašanje hitrega konca vojne ali pa njenegega zavlačevanja, na drugi strani pa za vprašanja o posledicah angažiranja velikih angleško-ameriških vojnih kontingentov v direktnem boju proti fašističnim armadam.

1. Takojšnja vzpostavitev druge fronte bi imela za posledico popoln zlom fašizma v najkrajšem času in triumf demokratičnih ljudskih sil. S stališča reakcije je potemtakem treba vojno zavleči, oslabiti te sile, zlasti pa glavno oporišče malih in zatiranih narodov ZSSR, izčrpati jo do skrajnosti. **Vzpostavitev druge fronte je treba torej do skrajnosti zavlačevati.**

2. Angažiranje velikih anglo-ameriških kontingentov na frontah proti fašističnim armadam bi imelo velike politične in moralne posledice: te vojske bi se vzgojile v nepremostljivem sovraštvu do fašizma in

bi zato šle v vojni do kraja, do popolnega uničenja fašizma in vseh njegovih reakcionarnih zaveznikov. To pa ni v interesu te reakcionarne gospode, ki hoče imeti vojsko za realizacijo svojih reakcionarnih ciljev, ne pa za uničenje fašizma. Potemtakem je s stališča te reakcije treba anglo-ameriške osnovne vojaške kontingente čim dalje držati ob strani osnovnih front proti fašizmu, **zavlačevati torej z vzpostavitvijo druge fronte.**

Taki so torej sklepi peščice najreakcionarnejših krogov v Angliji in Ameriki, prežetih s sovraštvom do ZSSR in osvobodilnega gibanja vseh malih in zatiranih narodov. Tako se ti krogi tudi ravnaajo. V tem smislu poskušajo izvajati pritisk tudi na vodstvo anglo-ameriške politike. Proti tem in takim sklepom vstajajo danes svobodoljubne sile vsega sveta in z vso odločnostjo naglašajo osnovno geslo kot temelj za združitev narodov vsega sveta: **dosleden in odločen boj fašizmu do njegovega popolnega uničenja in do uničenja vseh tistih agresivnih sil, iz katerih fašizem raste in dobiva podporo.** Zato je potrebno vojno končati hitro. **Zato je potrebno takoj in brez odlaganja preiti k vzpostavljanju druge fronte v Evropi.** Za to geslo vstajajo danes v boj ljudske množice vsega sveta, zlasti pa tudi ogromna večina ljudskih množic Anglije in Amerike, ter cela vrsta najuglednejših predstavnikov in javnih delavcev teh držav. Vprašanje o vzpostavitvi druge fronte je postalo danes preizkusni kamen za odnos posameznih političnih sil do fašističnih razbojnikov. **Boj za drugo fronto je hkrati boj proti pritajenim objektivnim in zavestnim oporiščem fašizma v taboru antifašističnega bloka držav,** to je boj za uničenje tistih agresivnih reakcionarnih sil, iz katerih se je fašizem rodil in ohranil.

Na čelu tega boja je nedvomno Sovjetska Zveza sama. Njen neprestani boj za priznanje osvobodilnih gibanj majhnih in zatiranih narodov in njena neprestana politična podpora tem gibanjem je prav oblika njene borbe proti prikritim oporiščem fašističnih imperialistov. Na tej liniji je tudi podpora, ki jo uživa s strani Sovjetske Zveze slovensko osvobodilno gibanje na čelu z Osvobodilno fronto, podpora, ki je prinesla slovenskemu narodu in njegovi OF prva mednarodna priznanja in jamstva za njegovo bodočnost. In narobe: ni dvoma, da vztrajen in samostojen boj malih in zatiranih narodov proti fašizmu in za priznanje njihove pravice do samoodločbe na vsem svojem ozemlju, istočasno izpodkopa postojanke reakcionarnih sil, o katerih smo zgoraj govorili, ter utrjuje veliko fronto svobodoljubnih narodov vsega sveta v boju proti fašističnim razbojnikom, utrjuje končno tudi antifašistični boj samega angleškega in ameriškega naroda.

Angleški narod sam je dal prekrasne primere take borbe za vzpostavitev druge fronte. Svobodoljubne sile Anglije se z vsakim dnem vse bolj krepe in zadajajo udarce „münchenski liniji“. To je tudi vzrok, da so svobodoljubne in dosledno antifašistične sile v Angliji s tako odločnostjo postavile vprašanje o odstranitvi vseh reakcionarnih „münchenskih“ elementov z vseh postojank, ki so važne za vodstvo angleške politike. Dosledno vodstvo vojne imajo v sedanjih časih lahko v rokah samo

ljudje, ki so pripravljeni izpolnjevati obveze, ki izhajajo iz osnovnega cilja sedanje vojne, vojne za uničenje fašizma. Zadnji dogodki v Angliji nam vzbujajo upravičeno prepričanje, da bo linija svobodoljubnih sil v Angliji prodrla tudi v vodstvu angleške politike in da zato tudi dan vzpostavitve druge fronte v Evropi ni več daleč.

Mi Slovenci imamo še posebne razloge, želeli dokončno uničenje reakcionarnih „münchenskih“ postojank v Angliji in skorajšnjo vzpostavitev druge fronte. Za nas druga fronta ne pomeni samo zmage svobodoljubnih in dosledno antifašističnih načel našega osvobodilnega gibanja, ki jih je formulirala OF, ampak pomeni tudi ogromno prištedenje žrtev, ki bi jih slovenski narod dal pri zavlačevanju vojne.

Zato se slovenski narod ves in z vso odločnostjo pridružuje svobodoljubnim silam vsega sveta z zahtevo:

Treba je takoj vzpostaviti drugo fronto v Evropi!

Konec oktobra 1942.

Krištof.

DELU ČAST IN OBLASTI

CENA 3 LIRE = 90 PFEN.

